

**Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a
regionálního rozvoje**
**Charles University in Prague, Faculty of Science, Department of Social Geography and
Regional Development**

Doktorský studijní program: Sociální geografie a regionální rozvoj
Ph.D. study programme: Social geography and regional development

Autoreferát disertační práce
Summary of the Ph.D. Thesis

**Role měkkých faktorů v regeneraci starých průmyslových regionů: komparace
Ostravska, Porúří a Sárska**

**The role of soft factors in regeneration of old industrial regions: a comparison of
Ostrava region, Ruhr area and Saarland**

Ondřej Slach

Školitel/Supervisor: doc. RNDr. Jiří Blažek, Ph.D.

Školitel-konzultant/Supervisor-consultant: doc. RNDr. Petr Rumpel, Ph.D.

Praha, 2014

Obsah/Content

ABSTRAKT	3
1. Úvod.....	3
2. Cíle práce.....	4
3. Materiál a metodika	5
4. Výsledky a diskuse.....	6
5. Závěr	9
6. Použitá literatura.....	10
ABSTRACT	20
1. Introduction	20
2. Dissertation's objectives.....	21
3. Material and methodology.....	22
4. Results and discussion.....	23
Conclusions	26
6. References	27

ABSTRAKT

Hlavním cílem předkládané disertační práce je kritické zhodnocení role a významu měkkých faktorů regionálního rozvoje v procesu regenerace starých průmyslových regionů v komparativní perspektivě. Práce je členěna do tří základních bloků. V prvním bloku je provedena základní konceptualizace měkkých faktorů regionálního rozvoje, které jsou podrobněji diskutovány v kontextu inovativního milieu a kreativní třídy. Součástí teoretického bloku je též diskuze o charakteristice a povaze starých průmyslových regionů. Druhý blok obsahuje případové studie starých průmyslových regionů Porúří a Sárška. V rámci těchto studií jsou kriticky hodnoceny přístupy k utváření měkkých faktorů regionálního rozvoje, přičemž struktura a obsah těchto studií odráží rozdílné charakteristiky obou regionů. Závěrečná část druhého bloku je pak věnována možnostem aplikace přístupů k utváření měkkých faktorů regionálního rozvoje z případových studií pro Ostravsko. Za hlavní přístupy, které by přispěly k lepšímu utváření měkkých faktorů v prostředí Ostravska, lze považovat podporu existence autonomních intermediálních institucí a vybrané principy kultury plánování. Poslední blok obsahuje soubor šesti příložených textů, které se věnují studované problematice v prostředí Ostravska.

Klíčová slova: měkké faktory regionálního rozvoje, případová studie, staré průmyslové regiony, Ostravsko, transfer přístupů

1. Úvod

Předložená práce je strukturována do tří částí. První část práce se zabývá konceptualizací měkkých faktorů regionálního rozvoje v teoretické rovině. Jednak jsou stručně nastíněny možnosti vymezení a definování měkkých faktorů regionálního rozvoje a jednak jsou podrobeny hlubšímu rozboru vybrané teoretické koncepty inovativního milieu a kreativní třídy vztahující se ke studované problematice. Ve druhé části vstupního textu disertace jsou stručně charakterizovány příčiny úpadku a charakteristika starých průmyslových regionů, přičemž jsou taktéž zmíněny odlišnosti Ostravska od starých průmyslových regionů ve vyspělých ekonomikách. Tato část má již do značné míry empirickou povahu. Další část práce přináší dvě případové studie starých průmyslových regionů, a to Porúří a Sárška. V souladu se zaměřením práce je analyzována a hodnocena role a význam měkkých faktorů při regeneraci těchto regionů. Případová studie Porúří se zaměřuje především na unikátní strategii IBA Emscher park coby laboratoře inspirace pro jiné průmyslové regiony. V Sársku je hlavní pozornost upřena na evoluci produkčních struktur regionu a na konverzi průmyslových brownfields s důrazem na institucionální zajištění tohoto procesu. Jelikož práce vychází z principů relační geografie (viz níže), obě případové studie analyzují a hodnotí regeneraci regionů z dlouhodobé perspektivy. Poslední část práce obsahuje šest příložených textů, které se věnují problematice měkkých faktorů na území Moravskoslezského kraje a Ostravy a taktéž finální komparaci provedenou za účelem transferu inspirativních impulzů v oblasti regenerace starých průmyslových regionů v kontextu měkkých faktorů rozvoje. Příložené texty jsou následující:

RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2013): Shrinking Cities and Governance of Economic Regeneration: The Case of Ostrava. *E+M Ekonomie a Management*, roč. 11, č. 2, s. 113–127.

SLACH, O., BORUTA, T., BEDNÁŘ, P., KOUTSKÝ, J. (2013): Stodolní ulice? Ostrava: un exemple de régénération du centre d'une ville post-socialiste en République tchèque. Naissance d'un quartier culturel ou d'un espace de consommation ?. *Territoire en Mouvement*. roč. 17, s. 52–72.

SLACH, O., BORUTA, T. (2012): What can cultural and creative industries do for urban development? Three different stories from the post-socialist industrial city of Ostrava. *Quaestiones Geographicae*, roč. 31, č. 4, s. 99–112

RUMPEL, P., SLACH, O. (2012): Je Ostrava smršťujícím se městem? *Sociologický časopis* roč. 48, č. 5, s. 859–878.

RUMPEL, P., SLACH, O. (2012): Governance of shrinkage of the city of Ostrava. 1. vyd. Praha: European Science and Art Publishing, (kapitola č. 6).

RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2010): Creative Industries in Spatial Perspective in the Old Industrial Moravian-Silesian Region. *E+M Ekonomie a Management*, roč. 8, č. 4, s. 30–46.

2. Cíle práce

Hlavním cílem disertační práce je kritické zhodnocení role a významu měkkých faktorů regionálního rozvoje v procesu regenerace starých průmyslových regionů v komparativní perspektivě. V rámci disertační práce používám termín „regenerace“, protože představuje komplexnější pojem než „obnova“ či „revitalizace“, jelikož „obnova“ (*renewal*) zahrnuje primárně základní proměnu fyzických struktur a u „revitalizace“ neexistuje jednotný přístup k jejímu studiu či vymezení (Lang, 2005, s. 8). Zvláštní důraz bude kladen na roli aktérů a mechanismů, které se spolupodílejí na utváření měkkých faktorů. Přínosem práce je teoretické zarámování, identifikace a hodnocení konceptu měkkých faktorů regionálního rozvoje v kontextu starých průmyslových regionů v Německu a České republice. Staré průmyslové regiony v Německu (Porúří, Sársko) byly vybrány jako případové studie, neboť představují inspirativní zdroj pro možnosti přenosu přístupů k utváření měkkých faktorů regionálního rozvoje. Tato část disertační práce vychází z velké části z publikace s názvem „Profilace měkkých faktorů regionálního rozvoje“ (Slach, Rumpel, Koutský, 2013). Z hlediska empirického přináší práce podrobné kritické hodnocení měkkých faktorů v různých geografických kontextech, přičemž nejsou opomenuty ani implikace vycházející z aplikovaných přístupů k regeneraci průmyslových regionů v Německu.

Základní pracovní premisou je, že jednu z příčin úpadku starých průmyslových regionů představuje nízká kvalita měkkých faktorů regionálního rozvoje, proto aktivity a snahy o jejich profilaci či kultivaci mohou být vitálním zdrojem pro regeneraci těchto regionů. Vzhledem k historickému vývoji lze očekávat, že ve vybraných starých průmyslových regionech v Německu byla v posledních dekáдах realizována řada aktivit za účelem

eliminace deficitů nízké kvality měkkých faktorů, přičemž tyto snahy mohou být cenným zdrojem inspirace pro Ostravsko, respektive Ostravu. To platí zejména za situace, kdy jsou prozatím význam a role měkkých faktorů v kontextu ČR z řady důvodů spíše opomíjeny. Současně je zřejmé, že při případném transferu přístupů k profilaci měkkých faktorů do prostředí Ostravska bude nutné zohlednit rozdílné socioekonomické prostředí.

3. Materiál a metodika

Cílem práce je tedy zhodnocení role a významu měkkých faktorů regionálního rozvoje v různých geografických kontextech, se specifickým zaměřením na jejich roli a význam v regeneraci starých průmyslových regionů. Vzhledem k povaze práce byla za hlavní metodu zvolena kvalitativní metoda případové studie, která patří mezi ustálené směry kvalitativního výzkumu (Štrach, 2007). Případová studie je svým způsobem spíše metodologie nežli metoda, přičemž jejím hlavním znakem je holistický přístup (Rochovská a kol., 2007), který je možné uplatnit právě díky redukci komplexity na vybraný příklad. Podstatnou část případových studií představuje selekce a výběr konkrétního příkladu pro účel tvorby nebo testování teorií. To však nebylo v případě této práce nutné, neboť cílem předložené studie bylo charakterizovat rozvojový potenciál a limity Ostravska. Z tohoto důvodu byly na základě principu podobnosti regionálních struktur a dlouhodobé vývojové trajektorie vybrány zahraniční regiony, které prošly v 70. až 90. letech 20. století procesem regenerace a mohou být pro Ostravsko inspirativní. Jak uvádí Yin (1994), případové studie jsou vhodné pro nalezení odpovědí na otázky „kdo“, „proč“ a „jak“. To plně koresponduje se zaměřením předkládané práce na otázku „proč“ (měkké faktory) a „jak“ přispívají, respektive jak a kým jsou utvářeny ve sledovaných prostorech. Pro účely této práce byly využity tzv. interpretativní případové studie (Lijphart, 1971) nebo dle Levy (2008) induktivní či deskriptivní studie (podrobně viz Ženka, Kofroň, 2012). Jejich smyslem je poskytnout na základě analýzy a hodnocení materiál pro komparaci různých regionů, v tomto případě Porúří, Sárška a Ostravy.

Z hlediska sběru dat byly využity (primárně hovoříme o případových studiích z Německa, protože metody výzkumu za Ostravu jsou uvedeny v příložených textech) v souladu s metodologií tohoto typu případových studií (Yin, 1994) semi-strukturovaná interview a expertní rozhovory. Zejména expertní rozhovory byly uskutečněny až po důkladném studiu existující literatury sledované problematiky, protože jinak by tento typ interview nebyl dostatečně přínosný. Dále byla využita metoda zúčastněného pozorování (primárně k textům pro Ostravu) (Rochovská a kol., 2007). Vedle primárních dat byla dále využita sekundární data oficiální (statistiky, strategické dokumenty) a neoficiální povahy (novinové články). Samotná semi-strukturovaná interview pro potřeby případové studie Porúří byla rozdělena do dvou fází, kdy první fáze byla realizována v průběhu listopadu 2007 a druhá na jaře roku 2010. Dotazování byli relevantní aktéři, přičemž při první studijní cestě asistoval při výběru a kontaktování respondentů zaměstnanec Regionalverband Ruhr Wilfried Dege. Soubor respondentů zahrnoval jak odborníky z praxe, tak i z akademické obce. V první fázi interview bylo dotázáno celkem třináct respondentů a ve druhé fázi pět respondentů. Rozhovory a poznatky z Porúří byly dále rozšířeny prostřednictvím expertních interview s Claus-Christianem Wiegandtem a Oliverem Ibertem (Bonn, 2008), dále s Klausem Kunzmannem během jeho návštěvy Ostravy (2011), jakož i Robertem Hassinkem taktéž v Ostravě (2012).

Semi-strukturovaná interview u případové studie Sárska byla provedena na konci roku 2009 za pomoci Strukturholding Saar (Anja Petschauer). V Sársku bylo provedeno pět hloubkových rozhovorů. Seznam expertů a soubor otázek je k dispozici v přílohách. Další využití metody jsou popsány v příložených textech. Metoda zúčastněného pozorování byla aplikována během spolupráce na projektu Ostrava 2015 mezi lety 2009 až 2010, kde autor působil jako člen organizačního týmu zodpovědný za urbánní dimenzi projektu, jakož i během účasti na tvorbě Marketingové strategie rozvoje cestovního ruchu (2010), Kulturní koncepce města Ostravy (2010) a také v rámci aktualizace Kulturní koncepce statutárního města Ostravy od poloviny roku 2013, kde autor působí v pozici vedoucí týmu.

4. Výsledky a diskuse

Lokalizační faktory představují disponibilní vlastnosti, které jsou předmětem zájmu ekonomických a občanských subjektů při jejich rozhodování o místě podnikání, investicích, bydlení, volnočasových aktivitách. Před vlastním rozhodnutím o lokalizaci dochází u jednotlivých subjektů k vyhodnocení významu jednotlivých faktorů. Každé území se tak stává předmětem subjektivní evaluace jeho objektivních vlastností. Lokalizační faktory dělíme na měkké a tvrdé. Toto rozdělení je do značné míry akademické a jeho smyslem je spíše schematizovat a kategorizovat poměrně komplikovanou problematiku. Za tvrdé faktory lze považovat takové faktory, které jsou lépe vyjádřitelné v objektivnějších kategoriích hodnocení a kvantifikace, např. jednotky plochy, vzdálenosti, finanční vyjádření atp. Konkrétně se tedy jedná zejména o cenu a dostupnost ploch k bydlení a podnikání, stav infrastruktury atp. Naopak měkké faktory jsou hůře měřitelné než tvrdé lokalizační faktory a jejich dopad na lokalizační rozhodnutí je v zásadě nepřímý. Do značné míry lze říci, že se jedná o kvalitativní rozměr území. Při vnitřní kategorizaci měkkých faktorů jsem vycházel z prací německých autorů (Grabow, Hollbach-Grömig, 1995), kdy měkké podnikatelské lokalizační faktory mají vliv na lokalizační rozhodování firem (např. kvalita a flexibilita místních institucí a trhu práce, formální a neformální sítě), zatímco měkké individuální lokalizační faktory jsou záležitostí osobních preferencí jak pracovníků managementu, tak samotných zaměstnanců a nemají bezprostřední vliv na aktivity podniků (kvalita veřejných prostor, stav životního prostředí, image lokality). Měkké lokalizační faktory (stejně jako ty tvrdé) tak reprezentují jak pozitivní aspekty atrakce subjektů do území (pull factors), tak jsou v případě jejich problematické konstelace i příčinou odchodu firem nebo lidí z území (push factors).

Při detailnější diskusi měkkých lokalizačních faktorů můžeme zvolit dvojí perspektivu náhledu na problematiku. V prvním případě uvažujeme o lokalizačních faktorech v podobě fyzické vybavenosti, infrastruktury, zařízení (tzv. amenities) – může se jednat např. o cyklostezky, mobiliář veřejného prostoru, veřejnou zeleň, kulturní a volnočasovou infrastrukturu atp. V druhém případě řešíme dynamické vlastnosti prostředí, ve kterém se formují ekonomické a sociální procesy – nejlepším příkladem je kvalita institucionálního prostředí v širokém slova smyslu (vlastní formální instituce, neformální instituce jako normy, hodnoty, způsoby komunikace). V případě kvality prostředí by se jevílo příliš omezené vztahovat hodnocení pouze k lokalizačnímu rozhodování subjektů, proto v případě faktorů, jež vymezují jeho podobu, opouštím termín lokalizační a pracuji s měkkými faktory regionálního rozvoje. Domnívám se, že hlavní rozdíl mezi oběma rovinami spočívá v míře,

v jaké se podílejí na celkové úspěšnosti rozvoje území. Staticky pojatá vybavenost území je spíš důsledkem ekonomického úspěchu lokality (území), zatímco dynamickou kvalitu prostředí považují za jednu z nezbytných příčin regionální konkurenceschopnosti a dlouhodobé adaptability na měnící se podmínky. Z tohoto důvodu, ale i pro významně vyšší relevanci a atraktivitu z pohledu výzkumné práce, jsem zaměřil pozornost právě na téma měkkých faktorů rozvoje.

Měkké faktory rozvoje vyjadřují kvalitu prostředí, a to jak v podobě komplexních podmínek tvorby hodnot a života v kontextu místní situace jako celku, tak v dílčích mikroprostředích (sub-prostředích), které však jsou neoddělitelnou součástí celkového prostředí. Z hlediska ekonomického rozvoje patří ke dvěma důležitým prostředím v rámci území inovativní a kreativní prostředí. Tato prostředí jsou si v zásadě velmi blízká, ale inovativní je více spjata s progresivními aktivitami a novými postupy v ekonomicko-technické oblasti, zatímco kreativní prostředí je navázáno na vytváření přidané hodnoty a nového obsahu prostřednictvím využití (případně ekonomizace) estetických a symbolických funkcí. V případě inovativního prostředí stav měkkých faktorů v místě postihuje především kvalitu sítí vztahů mezi aktéry (networks), flexibilitu vazeb (síla slabých vazeb, strukturální mezera) i celkovou energii a šum mezi aktéry. U kreativního prostředí stav měkkých faktorů obsahuje především přítomnost koncentrace a kritické masy tvůrčích skupin a jedinců, existenci tvůrčích polí pro možnosti jejich interakce, celkovou atraktivitu a kvalitu místa (quality of place) z hlediska percepce tvůrčích skupin obyvatelstva. V případě pozitivní konstelace měkkých faktorů v konkrétním území vznikají předpoklady pro funkční tvorbu a „výkonnost“ obou diskutovaných prostředí, což je z dnešního pohledu hodnoceno jako jeden z důležitých aspektů soudobého územního rozvoje.

Právě otázka přístupů k utváření měkkých faktorů regionálního rozvoje stála v centru pozornosti u případových studií starých průmyslových regionů, které obecně vykazují jejich nízkou kvalitu, přičemž jejich zlepšování představuje jednu z největších výzev, jak zamezit úpadku těchto problémových regionů. Z případových studií lze odvodit následující:

V Porúří existovala řada objektivních bariér pro utváření měkkých faktorů rozvoje. Pro eliminaci objektivních bariér existují v zásadě tyto mechanismy – komunikace a participace, kooperace (Rumpel, 2006) a regulace (Hampl a kol., 2008). Tyto čtyři mechanismy jsou inherentní součástí procesu realizace sledované strategie, přičemž právě participace lokálních aktérů a primárně slabě institucionalizovaná komunikace odehrávají se v síťově orientovaném módu vedla k iniciaci „kolektivní akce“ a realizaci změny. Zásadní element pro iniciaci a realizaci pak představuje organizační zajištění.

Hlavní institucí, která zajišťovala realizaci změny v Porúří, byla Agentura IBA Emscher. Ukazuje se, že struktura a kvalita spolupráce (proces, praxe) jsou podmínkou úspěšné realizace změny v území. Agentura IBA tak jako institucionální inovace přispěla k vytvoření nového sociálního a geografického kapitálu v území, které dříve vynikalo anti-inovativním prostředím. IBA tak mohla díky svému postavení propojovat a iniciovat „nové“ kombinace, respektive propojení existující kapacit do nových využití (Grabher, 1993).

Existence intermediální agentury jako nositele inovativně orientovaného plánování by neměla být opomenuta. Bohužel v Ostravě či na Ostravsku sledujeme spíše neochotu k vytváření skutečně autonomních intermediálních institucí disponujících specifickými a rozsáhlými kompetencemi, řada projektů regenerace je ovlivněna zájmy silných privátních aktérů (viz Karolina či ekonomická regenerace Ostravy, Rumpel, Slach, 2012).

Sársko z řady důvodů, které budou zmíněny, představuje téměř „ideální“ referenční region pro MSK (potažmo Ostravsko, a také z tohoto důvodu je mu v tomto textu věnována značná pozornost). Průmyslová trajektorie závislosti byla založena na dostupných surovinách (černé uhlí) a z nich odvíjejících se odvětví (Martin, Sunley, 2006). V obou případech se tedy jedná o montánní průmyslové regiony, které jsou navíc velikostně a i polohově relativně srovnatelné (příhraniční regiony).

Pokud budeme uvažovat v intencích inspirací pro kontext České republiky ve vztahu k regeneraci území v Sársku, pak lze uvažovat následovně. Všechny tři příklady kombinují konverzi průmyslových brownfields v duchu modelu CABERNET, spočívajícího v rozdělení brownfields na kategorie A (konverze privátním sektorem), B (konverze na bázi PPP), C (konverze veřejným sektorem), kdy se kategorie A nevyskytuje, což není vzhledem k povaze regionu překvapivé. První případ areálu Völlkligen Hütte spadá do kategorie C, ale další dva areály jsou kombinací B a C. Některý typ konverze však odpovídá rozšířenému pojetí modelu CABERNET v podání Butzin a kol. (2006), kteří právě na příkladu průmyslového regionu Porúří doplňují tento model o kategorii D, což jsou dlouhodobě nevyužitelné plochy. Právě tyto plochy skýtají prostor pro rozvoj „nové divočiny“ (viz např. Lipský, 2007) či „průmyslových lesů“ (Industriewälder) a mohou napomáhat rozvoji regionu trojím způsobem. Zaprvé mohou být využity pro volnočasové aktivity obyvatel regionu a přispívají k vylepšení image regionu (Franz a kol., 2008), zadruhé dávají vzniknout unikátním biotopům a zatřetí „šetří“ příroda vlastním přirozeným působením „sanační“ náklady a může zvyšovat kvalitu životního prostředí.

Na zvolených příkladech se ukazují výhody integrovaného přístupu, který kombinuje diferencované přístupy zohledňující různou povahu ploch v těchto areálech, jež reprezentující „archetypy“ postindustriální krajiny nazývané patchwork management (Butzin a kol., 2006). Výstižně to pojmenovává ředitel IKS Karl Kleineberg, když tvrdí o projektech Garten Reden a Göttelborn, že „největším nepřítelem našich snah je kombinace netrpělivosti a tvrdošijnosti. Strukturální proměna potřebuje čas, vůli a odvahu ke změně a novým integrovaným přístupům“ (Kleineberg, 2006, s. 330).

Dalšími inspirativními prvky jsou dle mého názoru institucionální zajištění konverze těchto areálů profesně řízenou intermediální institucí (viz výše) a také jasné definování klíčových projektů (tolik vzývaný, ale často vinou upřednostňování parciálních zájmů různorodých koalic o to méně realizovaný princip), zvyšující efektivitu „kolektivní akce“ za účelem prosazení pozitivních změn v území (viz výše).

5. Závěr

Předložená práce pochopitelně postihuje jen omezenou část možných přístupů ke studiu regenerace starých průmyslových regionů. Z hlediska dalšího výzkumu regenerace ve starých průmyslových regionech lze uvažovat v několika směrech.

Tím prvním je hlubší integrace vlivu státní úrovně na regeneraci starých průmyslových regionů, protože se ukazuje, že vzorce regenerace jsou významně ovlivněny existující národní „varietou kapitalismu“ (Birch a kol., 2010). Především u starých průmyslových regionů v rámci střední Evropy se tak nabízí možnost zhodnotit roli a význam specifické formy „variety kapitalismu“ (dependent market economy, Nölke, Vliegenthart, 2009) na jejich regeneraci.

Druhým směrem může být výzkum dlouhodobého vývoje regenerace starých průmyslových regionů ve smyslu evoluce odvětvových struktur. Zde se jeví jako vysoce relevantní koncept re-bundlingu, který nabízí teoreticko-metodologický aparát evoluční perspektivy modifikovaný pro prostředí střední Evropy (Bathelt, 2009). Aktuální výzkumy vývoje průmyslových struktur v prostředí České republiky totiž ukazují, že aktuální produkční struktury v regionech jsou, i přes dramatickou změnu v roce 1989, stále silně ovlivněny historickým vývojem (Ženka a kol., 2014).

Třetí směr dalšího výzkumu by se mohl orientovat na hlubší výzkum identifikace formulace a definice agendy regenerace starých průmyslových regionů z pohledu samotných aktérů. A to nejen ve smyslu identifikace formování zájmových koalic, či přesněji „grantových koalic“ (Bernt, 2009) v těchto regionech, ale také odkud a jak čerpají aktéři informace a znalosti např. při tvorbě strategických dokumentů. Nejen tato práce, ale i další výzkumy z prostoru střední Evropy (Sagan, Grabkowska, 2012), poukazují na časté přejímání „domnělých“ příkladů dobré praxe ze zahraničí bez jejich nezbytné kontextualizace. Výsledkem pak může být utváření tzv. cargo cultu (Peck, 2005), vedoucí k neefektivní alokaci zdrojů.

Problematika výzkumu starých průmyslových regionů je velice široká, přičemž tato práce mohla postihnout jen její omezenou část. Další výzkumy, které by napomohly k lepšímu pochopení a porozumění kontinuity/změny v těchto regionech jsou proto i nadále vysoce žádoucí.

6. Použitá literatura

- ACHE, S. (2000): Cities in Old Industrial Regions Between Local Innovative Milieu and Urban Governance: Reflections on City Region Governance. *European Planning Studies*, roč. 8, č. 6, s. 693–709.
- ACHE, S., BREMM, H. J., KUNZMANN, K. R., WEGENER, M. (1992): Die Emscherzone: Strukturwandel, Disparitäten – und eine Bauausstellung. Dortmund. Informationskreis für Raumplanung.
- ALKER, S., JOY, V., ROBERTS, P., SMITH, N. (2000): The Definition of Brownfield. *Journal of Environmental Planning and Management*, 43, 1, s. 49–69.
- APITZSCH, B. (2006): Unternehmensnetzwerke und soziale Einbettung: Begriffliche Bestimmungen, Funktionen und Entstehungsbedingungen. *Duisburger Beiträge zur soziologischen Forschung*, č. 3. Institut für Soziologie, Duisburg. Dostupné z: http://soziologie.uni-duisburg.de/forschung/DuBei_0306.pdf.
- ARORA, A., FLORIDA, R., GATES, G. J., KAMLET, M. (2000): Human Capital, Quality of Place, and Location. H. John Heinz School of Public Policy at Carnegie Mellon University, s. 1–43.
- ASHEIM, B., CLARK, E. (2001): Creativity and Cost in Urban and Regional Development in the 'New Economy'. *European Planning Studies*, roč. 9, č. 7, s. 805–811.
- BAGCHI-SEN, S. (2001): Product innovation and competitive advantage in an area of industrial decline: The Niagara region of Canada. *Technovation*, roč. 21, č. 1, s. 45–54.
- BATHELT, H. (1998): Regionales Wachstum in vernetzten Strukturen: Konzeptioneller Überblick und kritische Bewertung des Phänomens 'Drittes Italien'. *Die Erde*, roč. 129, č. 2, s. 247–271.
- BATHELT, H. (2004): Vom "Rauschen" und "Pfeifen" in Clustern: Reflexive Informations- und Kommunikationsstrukturen im Unternehmensumfeld. *Geographica Helvetica*, sešit 2, s. 93–105.
- Bathelt, H. (2009): Re-bundling and the development of hollow clusters in the East German chemical industry. *European Urban and Regional Studies*, roč. 16, č. 4, s. 363–381.
- BATHELT, H., GLÜCKLER, J. (2002) *Wirtschaftsgeographie: Ökonomische Beziehungen in räumlicher Perspektive 2*. Stuttgart: Verlag Eugen Ulmer, 2003.
- BATHLET, H., GLÜCKLER, J. (2005): Resources in economic geography: from substantive concepts towards a relational perspective. *Environment and Planning A*, roč. 37, č. 9, s. 1545–1563.
- BAUER, F., OTTO, A. (2006) Schrumpfung im Ruhrgebiet – Wachstum im Saarland. Eine komparative Analyse der Beschäftigungsentwicklung in zwei ehemaligen Montanregionen. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 50, č. 3/4, s. 147–161.
- BECKMANN, C. C. (2005): Beziehungorientiertes Standortmanagement und regionale Wirtschaftsförderung: Am Beispiel des Relationship Marketings in Bayern, DUV.
- BENDIXEN, S. (2001): Einführung in die Kultur- und Kunstökonomie. VS Verlag, č. 2.
- BENNEWORTH, S., HOSPERS, G. J., JONGBLOED, B. W. A. (2006): New economic impulses in old industrial regions: the case of the University of Twente. In: PRINZ, A., STEENGE, A. E., SCHMIDT, J. (eds.): *Innovation: technical, economic and institutional aspects*, LIT, Münster, s. 1–24.
- BENZ, A., FÜRST, D. (2002): Policy Learning in Regional Network. *European Urban and Regional Studies*, roč. 9, č. 1, s. 21–35.
- BERG, V. D., BRAUN, E. (1999): Urban competitiveness, marketing and the need for organising capacity. *Urban Studies*, roč. 36, č. 5–6, s. 987–999.
- BERNDT, CH. (1998): Ruhr Firms between Dynamic Change and Structural Persistence – Globalization, the 'German Model' and Regional Place-Dependence. *Transactions of the Institute of British Geographers*, roč. 23, č. 3, s. 331–352.
- BERNT, M. (2009): Partnerships for demolition: The governance of urban renewal in East Germany's shrinking cities, *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 33, č. 3, s. 754–769.
- BIRCH, K., MACKINNON, D., & CUMBERS, A. (2010): Old industrial regions in Europe: a comparative assessment of economic performance. *Regional Studies*, roč. 44, č. 1, s. 35–53.
- BLAŽEK, J. (2002): Velké firmy a subjekty progresivního terciéru jako aktéři regionálního rozvoje, in HAMPL, M. (ed.) *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*, Přírodovědecká fakulta UK, Praha, s. 227–249
- BLAŽEK, J. (2012): Regionální inovační systémy a globální produkční sítě: dvojí optika na zdroje konkurenceschopnosti v současném světě? *Geografie*, roč. 117, č. 2, s. 209–233.
- BLAŽEK, J., HAMPL, M. (2009): Types and systems of actors in regional development: their function and regulatory potential. *European Spatial Research and Policy*, roč. 16, č. 1, s. 75–92.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2002): *Teorie regionálního rozvoje: nástín, kritika, klasifikace*. Karolinum, Praha.
- BLAŽEK, J., ŽÍŽALOVÁ, P., RUMPEL, P., SKOKAN, K. (2011): Where Does the Knowledge for Knowledge-intensive Industries Come From? The Case of Biotech in Prague and ICT in Ostrava. *European Planning Studies*, roč. 19, č. 7, s. 1277–1303.
- BLOTEVOGEL, H. H. (2003): Das Ruhrgebiet – Vom Montanrevier zur postindustriellen Urbanität? *Aschendorff Medien GmbH, Münster*, s. 5–18.

- BÖMER, H. (2000): Ruhrgebietspolitik in der Krise. Kontroverse Konzepte aus Wirtschaft, Politik, Wissenschaft und Verbänden. Dortmund Beiträge zur Raumplanung Bd. 101. Dortmund
- BOSCHMA, R. (2005): Proximity and Innovation: A Critical Assessment. *Regional Studies*, roč. 39, č. 1, s. 61–74.
- BOSCHMA, R. A., FRENKEN, K. (2006): Why is economic geography not an evolutionary science? Towards an evolutionary economic geography. *Journal of economic geography*, roč. 6, č. 3, s. 273–302.
- BOSCHMA, R., LAMBOOY, J. (1999): The prospects of an adjustment policy based on collective learning in old industrial regions. *GeoJournal*, roč. 49, č. 4, s. 391–399.
- BOSCHMA, R., MARTIN, R. (2007): Constructing an evolutionary economic geography. *Journal of Economic Geography*, roč. 7, č. 5, s. 537–548.
- BRAKE, K., BREMM, H., J. (1993): Unternehmensbezogene Dienstleistungen und regionale Entwicklung. *Geographische Zeitschrift*, roč. 81, č. 1, s. 51–69.
- BROSS, U., WALTER, G. H. (2000): Socio-economic Analysis of North Rhine-Westphalia: Joint Research Project. Fraunhofer-Institut für Systemtechnik und Innovationsforschung, s. 1–44.
- BÜRKNER, H. J., KUDER, T., KÜHN, M. (2005): Regenerierung der schrumpfende Städte: Theoretische Zugänge und Forschungsperspektiven. Working Paper Leibniz-Institut für Regionalentwicklung und Strukturplanung (IRS), Erkner, citace 17. 9. 2009. Dostupné na WWW: http://www.irs-net.de/download/wp_regenerierung.pdf.
- BURDACK, J. (1994): Niedergang, Erneuerung und intraregionale Entwicklung in einer altindustriellen Region – Die Region Nord-Pas-de-Calais. *Europa Regional*, č. 3, s. 1–9.
- BURT, R. (1992): Structural Holes: The Social Structure of Competition. University Press, Cambridge.
- BURT, R. S. (2004). Structural holes and good ideas. *American journal of sociology*, 110(2), 349–399.
- BURTENSHAW, D. (1972): Regional renovation in the Saarland, *Geographical Review*, roč. 62, č. 11, s. 1–12
- BUTZIN, B. (1996): Kreative Milieu als Elemente regionaler Entwicklungsstrategien? Eine kritische Wertung. In: Maier, J. (Hrsg.): Bedeutung kreativer Milieu für Regional- und Landesentwicklung. Bayreuth. = Arbeitsmaterialien zur Raumordnung und Raumplanung, sešit. 153, s. 9–37.
- BUTZIN, B. (2000): Netzwerke, Kreative Milieus und Lernende Region: Perspektiven für die regionale Entwicklungsplanung? *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 44, č. 3/4, s. 149–166.
- BUTZIN, B., FRANZ, M., NOLL, H. S. (2006): Strukturwandel im Ruhrgebiet unter Schrumpfungsbedingungen – Patchwork-Management als Herausforderung. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 50, č. 3/4. s. 258–275.
- CAMAGNI, R. (1991): From the „Local Milieu” to Innovation through Cooperation Network. In: Ders. (Hrsg.), *Innovation Networks: Spatial Perspectives*. London.
- CAMAGNI, R., CAPELLO, R. (2005): Urban milieu: From theory to empirical findings. In: BOSCHMA, R. A., KLOOSTERMAN, R. C. (eds.): *Learning from Clusters: A Critical Assessment*, Springer, Netherlands, s. 249–274.
- CAPOT-REY, R. (1935): The industrial region of the Saar. *The geographical review*. roč. 25, s. 137–141.
- CLARK, T. N. (2003): Urban Amenities: Lakes, Opera and Juice Bars—Do they Drive Development? Research in Urban Policy. *The City as an Entertainment Machine*. Elsevier, Oxford.
- CLARK, T. N., LLOYD, R., WONG, K. K., JAIN, S. (2002): Amenities drive urban growth. *Journal of urban affairs*, roč. 24, č. 5, s. 493–515.
- COOKE, P., MORGAN, K. (1998): *The Associational Economy: Firms, Regions, and Innovation*. Oxford/New York: Oxford University Press.
- COSTA, D. L., KAHN, M. E. (2000): Power couples: changes in the locational choice of the college educated. *Journal of Economics*, roč. 112, č. 3, s. 827–872.
- CREVOISIER, O. (2001): Der Ansatz des kreativen Milieus. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 45, č. 3/4, s. 246–256.
- DANIELZYK, R. (1992): Gibt es im Ruhrgebiet eine "post-fordistische Regionalpolitik"? *Geographische Zeitschrift*, roč. 80, č. 2, s. 84–105.
- DANIELZYK, R., WOOD, G. (2003): Innovative Strategien der politischen Regionalisierung in Nordrhein-Westfalen. *Aschendorff Medien GmbH, Münster*.
- DANIELZYK, R., WOOD, G. (2004): Innovative Strategies of Political Regionalization: The Case of North Rhine-Westphalia. *European Planning Studies*, roč. 12, č. 2, s. 191–207.
- DEGE, W. (2003): Paradigmenwechsel in der Öffentlichkeitsarbeit für das Ruhrgebiet. *Aschendorff Medien GmbH, Münster*.
- DEGE, W. (2007): Regionale Marketing des Ruhrgebietes. In: RUMPEL, S. (ed.): *Sborník z mezinárodní konference „Inovace v rozvoji měst obcí a regionů s důrazem na marketingové řízení“*. Oftis, Ostrava, s. 23–30.
- DI GAETANO, A., LAWLESS, P., (1999): Urban Governance and Industrial Decline. *Governing Structures and Policy Agendas in Birmingham and Sheffield, England, and Detroit, Michigan, 1980–1997*. *Urban Affairs Review*, roč. 34, č. 4, s. 546–577.

- DOSCH, F., PORSCHE, L. (2008): Grüne Potenziale unter blauem Himmel. Neue Zugänge zur Flächenrevitalisierung und Freiraumentwicklung im Ruhrgebiet. *Informationen zur Raumentwicklung*, č. 9/10, s. 609–625.
- DZIEMBOWSKA-KOWALSKA, J., FUNCK, R. H. (1999): Cultural Activities: Source of Competitiveness and Prosperity in Urban Regions, *Urban Studies*, roč. 36, č. 8, s. 1381–1398.
- ECKERT, M. (1992): Industrialisierung und Entindustrialisierung in Schleswig-Holstein. In: *Selbstverlag des Geographischen Insituts der Universität Kiel*, Band 83.
- ELLGER, C. (2001): Beyond the Economic? Cultural Dimensions of Services: The RESER Survey of Service Research Literature in Europe 2000. *The Service Industries Journal*, roč. 21, č. 4, Routledge, part of the Taylor & Francis Group, s. 167–190.
- ESSER, J. FACH, W., GIERSZEWSKI G., W. VÄTH, W. (1982): Steel Crisis and Steel Policy – A Comparison. *Intereconomics*, roč. 17, č. 6, s. 279–285
- ETZKOWITZ, H. (2002): Incubation of Incubators: Innovation as a Triple Helix of University-Industry-Government network. *Science and Public Policy*, roč. 29, č. 2, s. 115-128.
- FAUST, H. (1999): Das Ruhrgebiet: Erneuerung einer europäischen Industrieregion. *Europa regional*, č. 7, s. 10–18.
- FINKE, L., NEUMEYER, H. S. (1999): Die IBA Emscher Park – ein Beispiel für eine nachhaltige Regionalentwicklung? Projektorientierte Planung – das Beispiel IBA Emscher Park, *Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung*, sešit 3, s. 195–204.
- FLOETING, H. (2007): Wissen und Kreativität als Treiber urbaner Entwicklung – Braucht die Stadt neue Räume? *Real corp*, Vienna, s. 367–377.
- FLORIDA, R. (2000): Competing in the age of talent: quality of place and the new economy. A Report Prepared for the R. K. Mellon Foundation, Heinz Endowments, and Sustainable Pittsburgh, s. 1–46.
- FLORIDA, R. (2002): *The Rise of the Creative Class and how it's transforming work, leisure, community, everyday life*. Basis Books, New York.
- FLORIDA, R. (2002a): The Economic Geography of Talent. *Annals of the Association of American Geographers*, roč. 92, č. 4, s. 743–755.
- FLORIDA, R. (2005): *Cities and the Creative Class*. Routledge, New York.
- FLORIDA, R., CUSHING, R., GATES, G. (2002): When Social Capital Stifles Innovation. *Harvard business review*, Harvard Business School Publishing Corporation, Boston, s. 18–20.
- FLORIDA, R., STOLARICK, K. (2006): Creativity, connections and innovation: a study of linages in the Montreal Region. *Enviroment and Planning*, roč. 38, č. 10, s. 1799–1819.
- FRANZ, M., GÜLES, O. PREY, G (2008): Place-Making And 'Green' Reuses Of Brownfields In The Ruhr. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, roč. 99, č. 3, s. 316–328.
- FRANZ, S. (2004): Innovative Milieus in ostdeutschen Stadtregionen: "sticky places" der kreativen Klasse? In: MATTHIESEN, U. (Hrsg.): *Stadtregion & Wissen – Analysen und Plädoyers für eine wissenschaftsbasierte Stadtpolitik*, Oplade, s. 109–122.
- FREUNDT, A. (2003): Entwicklungspotenziale der Kulturwirtschaft in altindustrialisierten Regionen. Chancen der Förderung von Clustern im Ruhrgebiet und in Merseyside. Univ. Dortmund, Fakultät Raumplanung. Dostupné na: http://deposit.d-nb.de/cgi-bin/dokserv?idn=967894735&dok_var=d1&dok_ext=pdf&filename=967894735.pdf.
- FRIEDRICH, J. (1994): Revitalisierung von Städten in altindustrialisierten Gebieten: Ein Modell und Folgerungen. *Geographische Zeitschrift*, roč. 82, č. 2, s. 133–153.
- FRIGANT, V., LUNG, Y. (2002): Geographical proximity and supplying relationships in modular production. *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 26, č. 4, s. 742-755.
- FRITSCH, M., KOSCHATZKY, K., SCHÄTZL, L., STERNBERG, R. (1998): Regionale Innovationspotentiale und innovative Netzwerke. *Raumforschung und Raumordnung*, roč. 56, č. 4, s. 243–252.
- FRITSCH, M., STÜTZER, M. (2007): Die Geografie der Kreativen Klasse in Deutschland, *Raumforschung und Raumordnung*, roč. 65, seš. 1, s. 15–29.
- FROMHOLD-EISEBITH, M. (1995): Das "kreative Milieu" als Motor regionalwirtschaftlicher Entwicklung. *Forschungstrends und Erfassungsmöglichkeiten*. *Geographische Zeitschrift*, roč. 83, č. 1, s. 30–47.
- FROMHOLD-EISEBITH, M. (1999): Das 'kreative Milieu' – nur theoretisches Konzept oder Instrument der Regionalentwicklung? *Raumforschung und Raumordnung*, roč. 57, č. 2, s. 168–175.
- FROMHOLD-EISEBITH, M. (2004): Innovative Milieu and Social Capital—Complementary or Redundant Concepts of Collaboration-based Regional Development? *European Planning Studies*, roč. 12, č. 6, s. 747–765.
- FUCHS, J. et al. (2009): Entwicklung des saarländischen Erwerbsspersonenpotenzials bis zum Jahr 2020 mit Ausblick bis 2050. *Methoden, Annahmen und Datengrundlage*. IAB Forschungsbericht 6/2009.
- FUCHS, M. (2001): Von der "lernenden Region" zur "lernenden Organisation" – Regionalentwicklung im globalen Kontext. Duisburg (=INEF Report, 52). Duisburg. Dostupné na: <http://www.inef.uni-duisburg.de/page/documents/Report52.pdf>.

- FUNDER, M. (1996): Industrielle Beziehungen und regionaler Strukturwandel: Das Beispiel „Ruhrgebiet“ im Spiegel der Literatur. *Industrielle Beziehungen*, sešit 1, s. 40–61.
- FÜRST, D., KILPER, H. (1995): The innovative power of regional policy networks: A comparison of two approaches to political modernization in North Rhine-Westphalia. *European Planning Studies*, roč. 3, č. 3, s. 287–304.
- FÜRST, D., LÖB, S. (2005): Kulturlandschaften – wachsende Bedeutung für regionalpolitische Strategien? In: Thießen, F., Cernavin O., Führ, M., Kaltenbach, M.: *Weiche Standortfaktoren*, Duncker & Humboldt. Berlin, s. 53–72.
- GANSER, K., SIEBEL, W., SIEVERTS, T. (1993): Die Planungsstrategie der IBA Emscher Park. Eine Annäherung. *RaumPlanung*, sešit 61, s. 112–118.
- GARGIULO, M., BENASSI, M. (2000): Trapped in Your Own Net? Network Cohesion, Structural Holes and the Adaptation of Social Capital. *ORGANIZATION SCIENCE*, roč. 11, č. 2, s. 183–196.
- GIBSON, CH., LOCKER, N. (2005): The ‘Cultural Turn’ in Australian Regional Economic Development Discourse: Neoliberalising Creativity? *Geographical Research. Institute of Australian Geographers*, s. 93–102.
- GIDDENS, A. (1984): *The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration*. Berkeley-Los Angeles: University of California Press.
- GLAESER, E., KALLAL, H., SCHEINKMAN, J., SHLEIFER, A. (1992): Growth in Cities. *Journal of Political Economy*, roč. 100, č. 6, s. 1126–1151.
- GLÜCKLER, J. (2001): Handeln in Netzen: zur Bedeutung von Struktur für ökonomischen Handel. In: REUBER, S., WOLKERSDORFER, U. G. (eds.): *Politische Geographie. Handlungsorientierte Ansätze und Critical Geopolitics*. (= Heidelberger Geographische Arbeiten, 112), Heidelberg, s. 257–268.
- GOCH, S. (2001): Das Ruhrgebiet – Die Entstehung einer Region? *Geographische Revue*, sešit 1, s. 23–43.
- GRABHER, G. (1993): The weakness of strong ties: The lock-in of regional development in the Ruhr area. In: GRABHER, G. (ed.): *The embedded firm: On the socioeconomics of industrial networks*, London: Routledge, s. 255–277.
- GRABHER, G. (1994): The Disembedded Regional Economy: The Transformation of East German Industrial Complexes into Western Enclosures, in A. Ash; N. Hrift (eds.), *Globalization, Institutions, and Regional Development in Europe*. Oxford University Press: Oxford, pp. 177–195.
- GRABHER, G. (1994a): *Lob der Verschwendung: Redundanz in der Regionalentwicklung*. Berlin: Edition Sigma.
- GRABHER, G., STARK, D. (1997): Organizing diversity: evolutionary theory, network analysis and postsocialism. *Regional studies*, roč. 31, č. 5, s. 533–544.
- GRABOW, B. (2005): Weiche Standortfaktoren in Theorie und Empirie – ein Überblick. In: Thießen, F., Cernavin O., Führ, M., Kaltenbach, M.: *Weiche Standortfaktoren*, Duncker & Humboldt. Berlin, s. 37–53.
- GRABOW, B., HOLLBACH-GRÖMIG, B. (1995): *Weiche Standortfaktoren*. Schriften des Deutschen Institut für Urbanistik Band, 89. Dt. Gemeindeverlag. Stuttgart-Berlin-Köln.
- GRANOVETTER, M. (1973): The Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*, roč. 78, č. 6, s. 1360–1380.
- GRANOVETTER, M. (1985): Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness. *The American Journal of Sociology*, roč. 91, č. 3, s. 481–510.
- GUTH, M. (2005): Innovation, Social Inclusion and Coherent Regional Development: A New Diamond for a Socially Inclusive Innovation Policy in Regions. *European Planning Studies*, roč. 13, č. 2, s. 333–349.
- HALL, S. (2000): Creative Cities and Economic Development. *Urban Studies*, roč. 37, č. 4, s. 639–649.
- HALL, S. (2004): Creativity, Culture, Knowledge and the City. *Built environment*, roč. 30, č. 3, s. 256–258.
- HAMPL, M., ŽÍŽALOVÁ, P., & BLAŽEK, J. (2008): Faktory–mechanizmy–procesy v regionálním vývoji: aplikace konceptu kritického realizmu. *Ekonomický časopis*, roč. 56, č. 07, s. 696–711.
- HANSEN, H. J., VANG, J., ASHEIM, B. J. (2005): The Creative Class and Regional Growth: Towards a Knowledge Based Approach. ‘Regional Growth Agendas’ conference. *Regional Studies Associations*, s. 1–23. Dostupné na: http://linzu-soft.com/UploadedPublications/200515_Hansen&Vang&Asheim.pdf.
- HARGADON, A., SUTTON, R. I. (1997): Technology brokering and innovation in a product development firm. *Administrative Science Quarterly*, roč. 42 č. 4, s. 716–749.
- HASSINK, R. (2005): The restructuring of old industrial areas in Europe and Asia (Guest editorial). *Environment and Planning*, roč. 37, č. 4, s. 571–580.
- HASSINK, R. (2007): The strength of weak lock-ins: the renewal of the Westmünsterland textile industry. *Environment and Planning A*, roč. 39, č. 5, s. 1147–1165.
- HASSINK, R. (2010): Locked in decline? On the role of regional lock-ins in old industrial areas. In: BOSCHMA, R. A., MARTIN, R. (eds.), *Handbook of Evolutionary Economic Geography*, Cheltenham: Edward Elgar, s. 450–468.
- HAVRLANT, M. (1980): *Geografie Severomoravského kraje (The geography of North Moravia region)*. Pedagogická fakulta v Ostravě, Ostrava,

- HAVRLANT, J. (2010): Změny v hornictví a hornické krajině Karvinska. Zpravodaj Hnědé uhlí. 2010, roč. 2, č. 2, s. 32–38.
- HEIDENREICH, M. (1994): Die mitteleuropäische Großindustrie im Transformationsprozeß. Zeitschrift für Soziologie, roč. 23, č. 1, s. 3–21.
- HEIDENREICH, M. (1997) Wirtschaftsregionen im weltweiten Innovationswettbewerb, in: Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie, roč. 49, s. 500–527.
- HEINTEL, M. (2005): Stadt- und Regionalentwicklung als Zukunftsaufgabe. In: HOCHSTADT, S. (Hrsg.): Stadtentwicklung mit Stadtmanagement? Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, s. 123–144.
- HEINZE, A. G., SCHMIDT, J. (1997): Industrial change and meso-corporatism – a comparative view on three German states. European Planning Studies, roč. 5, č. 5, s. 597–617.
- HELBRECHT, I. (1998): The Creative Metropolis. Services, Symbols, and Spaces. International Journal of Architectural Theory, roč. 3, č. 1.
- HELBRECHT, I. (2001): Postmetropolis: Die Stadt als Sphinx. Geographica Helvetica, roč. 56, č. 3, s. 214–222.
- HELD, C., C. (1951): The New Saarland. Geographical Review, roč. 41, č. 4, s. 590–605.
- HESSE, M., LANGE, B. (2007): Kreative Industrien. Magma und Mantra der Berliner Stadtentwicklung. Kommune, roč. 25, č. 2, s. 64–69.
- HINTERHUBER, H., H., PECHLANER, H., MATZLER, K. (2001): IndustrieErlebnisWelten: Vom Standort zur Destination. Berlin: Erich Schmidt Verlag.
- HOSPERS, G. J. (2002): Industrial Heritage Tourism and Regional Restructuring in the European Union. European Planning Studies, roč. 10, č. 3, s. 397–404.
- HOSPERS, G. J. (2003): Creative Cities: Breeding Places in the Knowledge Economy. Knowledge, Technology, & Policy, roč. 16, č. 3, s. 143–162.
- HOSPERS, G. J. (2004). Restructuring Europe's Rustbelt. Intereconomics, roč. 39, č. 3, s. 147–156.
- CHINITZ, B. (1961). Contrasts in agglomeration: New york and pittsburgh. The American Economic Review, 279-289.
- IBERT, O. (2003): Innovationsorientierte Planung. Verfahren und Strategien zur Organisation von Innovation. Opladen: Leske + Budrich.
- IBERT, O. (2005): Wie lassen sich Innovationen planen? Informationen zur Raumentwicklung, sešit 9, s. 599–607.
- IBERT, O. (2007): Megaprojekte und Partizipation, Konflikte zwischen handlungsorientierter und diskursiver Rationalität in der Stadtentwicklungsplanung, sešit 171, s. 50–63.
- IBERT, O. (2009): Von ‚der‘ Planung zu multiplen Planungen: Strategische Entscheidungen unter Bedingungen hoher Komplexität und geringer Umweltkontrolle. Geographica Helvetica, roč. 64, č. 2, s. 89–97.
- IVAN, I., HORÁK, J. (2011): Population changes caused by industrial and deindustrialization processes – comparison of Ostrava and Glasgow. Geografický časopis, roč. 63, č. 2, s. 113–132.
- JACOBS, J. (1969): The Economy of Cities. Random House, New York.
- JAKOBY, H. (2006): Evaluation as Part of the Regional Policy Life Cycle: The Example of North Rhine-Westphalia, Germany. Regional Studies, roč. 40, č. 2, s. 281–284.
- JEŽEK, J. (2007): Teoretické problémy endogenního přístupu k regionálnímu rozvoji. In: INPROFORUM 2007. Sborník z mezinárodní vědecké konference. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, s. 251–256.
- JÍNOVÁ, R. (2004): Nástroje revitalizace průmyslových ploch v Severním Porýní-Vestfálsku. In: Urbanismus a územní rozvoj, roč. 7, č. 2, s. 46–55.
- JOHN, H., SCHILD, H., H., HIEKE, K. (2010): Museen und Tourismus. Wie man Tourismusmarketing wirkungsvoll in die Museumsarbeit integriert. Ein Handbuch. Bielefeld: transcript verlag.
- JONAS, M. (2005): Brücken zur regionalen Clusterforschung – Soziologische Annäherung an ein ökonomisches Erklärungskonzept. Zeitschrift für Sociologie, roč. 34, č. 4, s. 278–287.
- KILPER, H. (1999): Die Internationale Bauausstellung Emscher Park. Eine Studie zur Steuerungsproblematik komplexer Erneuerungsprozesse in einer alten Industrieregion. Leske, Budrich, Opladen.
- KILPER, H., WOOD, G. (1995): Restructuring policies: the Emscher Park International Building Exhibition. In: Cooke, P. (eds.): The Rise of the Rustbelt. St. Martin's Press, New York, s. 208–230.
- KILPER, H., BRACZKO, C., LEHNER, F., REHFELD, D., SCHMIDT-BLEEK, F. (1996): Wegweiser in die Zukunft: Perspektiven und Konzepte für den Strukturwandel im Ruhrgebiet. Essen.
- KLAUS, S. (2006): Stadt, Kultur, Inovation. Seismo Verlag. Zürich.
- KLEINEBERG, K. (2006) Strukturwandel aus Industriekultur – Integrierte Standortnutzung. In MehrWert für Mensch und Stadt. Flächenrecycling in Stadtumbauregionen. Strategien, innovative Instrumente und Perspektiven für das Flächenrecycling und die städtebauliche Erneuerung. Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung, Bonn, s. 228–231.
- KNAPP, W. (1998) The Rhine-Ruhr area in transformation: Towards a european metropolitan region? European Planning Studies, roč. 6, č. 4, s. 379–393.

- KOMAR, W. (2003): Standortbedingungen der Biotechnologiebranche – Eine Analyse zur Identifikation von Erfolgsfaktoren für Biotechnologiefirmen und Bioregionen. Diskussionspapiere, č. 176. Dostupné na: <http://www.iwh-halle.de/d/publik/disc/176.pdf>.
- KOSCHATZKY, K. (2001): Räumliche Aspekte im Innovationsprozess: Ein Beitrag zur neuen Wirtschaftsgeographie aus Sicht der regionalen Innovationsforschung. LIT Verlag Berlin-Hamburg-Münster, Band 19.
- KOUTSKÝ, J. (2011): Staré průmyslové regiony – vývojové tendence, možnosti rozvoje. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně.
- KRÄTKE, S. (1995): Stadt – Raum – Ökonomie. Einführung in aktuelle Problemfelder der Stadtökonomie und Wirtschaftsgeographie. Birkhäuser, Stadtforschung aktuell, 53, Basel, Boston, Berlin.
- KRÄTKE, S. (2002): Medienstadt. Urbane Cluster und globale Zentren der Kulturproduktion. Verlag Leske & Budrich, Opladen.
- KRÖHNERT, S., VAN OLST, N., KLINGHOLZ, R. (2004): Deutschland 2020 – die demografische Zukunft der Nation. Berlin-Institut für Bevölkerung und Entwicklung. Berlin.
- KUJATH, H. J. (2000): Die soziale Ordnung von Wirtschaftsregionen. Geographische Revue, sešit 1, s. 31–54.
- KUPKE, S., LATTEMANN, C. (2009): Emergenz organisationaler Fähigkeiten. Zeitschrift für Management, roč. 4, č. 3, s. 257–281.
- KÜHN, M. (2005): Strategien der Regenerierung schrumpfender Städte – ein planungswissenschaftlicher Ansatz. In: Bürkner, H. J., Kuder, T., Kühn, M.: Regenerierung der schrumpfende Städte: Theoretische Zugänge und Forschungsperspektiven. Working Paper, Leibniz-Institut für Regionalentwicklung und Strukturplanung e. V. (IRS). Ekner. Dostupné na http://www.irs-net.de/download/wp_regenerierung.pdf.
- KUNC, J., TONEV, P. (2008): Funkční a prostorová diferenciacie brownfields: příklad města Brna. Regionální studia, roč. 2, č. 1, s. 30–37.
- LANDRY, CH. (2000): The Creative City: A Toolkit for Urban Innovators. Earthscan.
- LANG, T. (2005): Insights in the British Debate about Urban Decline and Urban Regeneration; IRS working paper, download www.irs-net.de
- LANGE, S. (2006): Regionalverband Ruhr: Regionale Wirtschaftsförderung. In: RUMPEL, S. (ed.): Sborník z mezinárodní konference „Inovace v rozvoji měst obcí a regionů s důrazem na marketingové řízení“. Oftis, Ostrava, s. 81–88.
- LÄPPLE, D. (1994): Zwischen gestern und übermorgen. Das Ruhrgebiet – eine Industrieregion im Umbruch. In: KREIBICH et al. (eds.): Bauplatz Zukunft. Dispute über die Entwicklung von Industrieregionen, Essen: Klartext Verlag, s. 31–57. LÄPPLE, D. (2001): Stadt und Region in Zeiten der Globalisierung und Digitalisierung. Deutsche Zeitschrift für Kommunalwissenschaften, s. 1–25.
- LARSSON, A. (2002): The Development and Regional Significance of the Automotive Industry: Supplier Parks in Western Europe" International Journal of Urban and Regional Research, roč. 26, č. 4, s. 767–784.
- LEVY, J. S. (2008): Case studies: Types, designs, and logics of inference. Conflict Management and Peace Science, roč. 25, č. 1, s. 1–18.
- LIJPHART, A. (1971): Comparative politics and the comparative method. The american political science review, 682–693.
- LIPSKÝ, Z. (2007): Nová divočina v kulturní krajině? In Herber, V. (eds.): Fyzickogeografický sborník 4. Fyzická geografie – teorie a praxe. Příspěvky z 23. výroční konference Fyzickogeografické sekce ČGS. Masarykova univerzita, Brno, s. 134–142.
- LUCAS, R. (1988): On the mechanisms of economic development. Journal of Monetary Economics, roč. 22, s.13–42.
- MAGGI, C. (2004): Bedeutung der Gründungsförderung und der Innovationszentren im nordrhein-westfälischen Strukturwandelprozess. In: MEYER-STAMER, J., MAGGI, C., GIESE, M. (2004): Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden. s. 174–200.
- MAIER, K. (2005): Hospodaření a rozvoj českých měst 1850–1938. Praha. Academia.
- MAILLAT, D. (1991): The innovation process and the role of the milieu. In: BERGMANN, E., MAIER, G., TÖDITLING, F. (eds.): Regions Reconsidered: Economic Networks, Innovation and Local Development in Industrialised Countries, London, New York: Mansell, s. 103–117.
- MAILLAT, D. (1997): Interactions between urban systems and localized productive systems: An approach to endogenous regional development in terms of innovative milieu. European Planning Studies, roč. 6, č. 2, s. 117–129.
- MAILLAT, D. (1998a): Vom ‚Industrial District‘ zum innovativen Milieu: ein Beitrag zur Analyse der lokalisierten Produktionssysteme. Geographische Zeitschrift, roč. 86, č. 1, s. 1–15.
- MAILLAT, D. (1998b): Innovative milieus and new generations of regional policies. Entrepreneurship & Regional development, roč. 10, č. 1, s. 1–16.

- MALANGA, S. (2004): The curse of the creative class. Dostupé na: http://www.city-journal.org/html/14_1_the_curse.html.
- MARKUSEN, A. (1996): Sticky Places in Slippery Space: A Typology of Industrial Districts. *Economic Geography*, roč. 72, č. 2, s. 294–314.
- MARKUSEN, A. (2006): Urban development and the politics of a creative class: evidence from a study of artists. *Environment and Planning A*, roč. 38, č. 10, s. 1921–1940.
- MARTIN, R. (2010): Roepke Lecture in Economic Geography—Rethinking Regional Path Dependence: Beyond Lock-in to Evolution. *Economic geography*, roč. 86, č. 1, s. 1-27.
- MARTIN, R., SUNLEY, S. (2006): Path dependence and regional economic evolution. *Journal of Economic Geography*, roč. 6, č. 3, s. 395–438.
- MATUSCHEWSKI, A. (2004): Regionale Verankerung der Informationswirtschaft in Deutschland. Materielle und immaterielle Beziehungen von Unternehmen der Informationswirtschaft in Dresden-Ostsachsen, Hamburg und der TechnologieRegion Karlsruhe. *Kieler Geographische Schriften* Bd. 110. Kiel.
- MAYER H.-N., SIEBEL W. (1998): Neue Formen politischer Planung: IBA Emscher Park und Expo 2000 Hannover. *DISP*, roč. 134, č. 4.
- McCANN, E. J. (2007): Inequality and Politics in the Creative City-Region: Questions of Livability and State Strategy. *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 31, č. 1, s. 188–196.
- MEYER, H. W. (1988): Strukturveränderungen im Ruhrgebiet: Krise und Wandel. *Gewerkschaftliche Monatshefte*, roč. 39, č. 3, s. 141–151
- MEYER-STAMER, J. (1999): Lokale und regionale Standortpolitik – Konzepte und Instrumente jenseits von Industriepolitik und traditioneller Wirtschaftsförderung. *INEF-Report*, č. 39, s. 1–22.
- MEYER-STAMER, J. (2004a): Paradoxien und Dilemmata der Mesopolitik in NRW. In: MEYER-STAMER, J., MAGGI, C., GIESE, M. (2004): Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 16–96.
- MEYER-STAMER, J. (2004b): Der niederrheinische Kapitalismus in der Krise: Probleme der Strukturpolitik in Duisburg. In: MEYER-STAMER, J., MAGGI, C., GIESE, M. (2004): Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 150–161.
- MINISTERIUM FÜR STADTENTWICKLUNG, WOHNEN UND VERKEHR DES LANDES NORDRHEIN-WESTFALEN (MSWV) (1988): Internationale Bauausstellung Emscher Park. Werkstatt für die Zukunft alter Industriegebiete. Memorandum zu Inhalt und Organisation. Düsseldorf.
- MOSSIG, I. (2004): Steuerung lokalisierter Projektnetzwerke am Beispiel der Produktion von TV-Sendungen in den Medienclustern München und Köln. *Erdkunde*, roč. 58, č. 3, s. 252–268.
- MOSSIG, I. (2005): Die Branchen der Kulturökonomie als Untersuchungsgegenstand der Wirtschaftsgeographie. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 49, č. 2, s. 99–112.
- MOULAERT, F., SEKIA, F. (2003): Territorial Innovation Models: A Critical Survey. *Regional Studies*, roč. 37, č. 3, s. 289–302.
- MUSTERD, S., BONTJE, M., CHAPAIN, C., KOVÁCS, Z., MURIE, A. (2007): Accommodating Creative Knowledge: A Literature Review from a European Perspective. University of Amsterdam, Netherlands.
- MYRDAL, G. (1957): *Economic Theory and Under-Development Regions*. Gerarld Duckworth.
- NELSON, R. WINTER, S. G. (1982): *An Evolutionary Theory of Economic Change*. Harvard University Press.
- NÖLKE, A., Vliegenthart, A. (2009). Enlarging the varieties of capitalism: The emergence of dependent market economies in East Central Europe. *World Politics*, roč. 61, č. 4, s. 670–702.
- NORTH, D. C. (1992): *Institutionen, institutioneller Wandel und Wirtschaftsleistung*. Tübingen: Mohr Siebeck,
- OLDENBURG, R. (1999): *The Great Good Place*. Marlow, New York.
- PASCHE, E. (2007): Land schaf(f)t Kohle“auf der Grube Reden. *Bergbau*. roč. 58, č. 12, s. 557–558
- PECK, J. (2005): Struggling with the Creative Class. *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 29, č. 4, s. 740–770.
- PETERS, E. D. (2004): Regionaler Strukturwandel am Beispiel Nordrhein-Westfalen. In: MEYER-STAMER, J. – MAGGI, C. – GIESE, M. – eds.: *Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen*. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 228–246.
- REHFELD, D. (1995): Disintegration and reintegration of production clusters in the Ruhr area. In: Cooke, P. (eds.): *The Rise of the Rustbelt*, St. Martin's Press, New York, s. 85–102.
- REHFELD, D. (2006): Kompetenzfeldwirtschaft im Ruhrgebiet. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, sešit 3, s. 245–257.
- REINDL, J. (2000): Industrie distrikte In Heinz, R. (eds) *Soziale Räume, global players, lokale Ökonomien – Auf dem Weg in die innovative Tätigkeitsgesellschaft*. Münster: LIT Verlag. s.60–71.
- REIBERG, S. (2004): Planung und Steuerung in der Internationalen Bauausstellung Emscher Park: Das Beispiel Prosper III in Bottrop. In: MEYER-STAMER, J., MAGGI, C., GIESE, M. (2004): *Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen*. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, p. 129–149.

- REVILLA DIEZ, J., SCHÄTZL, L. (2006): Stadt und Innovation. Regionalpolitische Einflussnahme durch clusterbasierte Ansätze? In: GANS, S., PRIEB, A., WEHRHAHN, R. (eds.): Kulturgeographie der Stadt. Festschrift für Prof. Dr. Jürgen Bähr. Kieler Geographische Schriften Bd. 111, Kiel, s. 35–50.
- ROCHOVSKÁ, A., BLÁŽEK, M., SOKOL, M. (2007): Ako zlepšiť kvalitu geografie: o dôležitosti kvalitatívneho výskumu v humánnej geografii (Adding quality into geography: on the importance of qualitative research in human geography). Geografický časopis, roč. 59, č. 1, s. 323–358.
- ROMER, S. (1986): Increasing returns and long-run growth. *Journal of Political Economy*, roč. 94, č. 5, s. 1002–1037.
- ROMERO, A. (2005): Wissen und Kreativität: Zukunft München 2030. Institut für Städtebau und Wohnungswesen München (ISW) der Deutschen Akademie für Städtebau und Landesplanung. München, Band 3.
- ROMMELSPACHER, T. (1999): Das Politikmodell der IBA Emscher Park. Projektorientierte Planung – das Beispiel IBA Emscher Park, Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung, sešit 3, s. 157–162.
- ROSENFELD, S. A. (1997): Bringing Business Clusters into the Mainstream of Economic Development. *European Planning Studies* roč. 5, č. 1, s. 3–23
- RUDOLPH-CLEFF, A. (1996): Wohnungspolitik und Stadtentwicklung. Ein deutsch-französischer Vergleich. Birkhäuser Verlag, Basel.
- RUMPEL, P. (2002): Teritoriální marketing jako koncept územního rozvoje. Ostravská Univerzita, Ostrava.
- RUMPEL, P. (2006): Inovace, inovativní koncepty a přístupy v územním rozvoji. In: RUMPEL, P. (ed.): Sborník příspěvků z mezinárodní konference "Inovace v rozvoji měst, obcí a regionů s důrazem na marketingové řízení". Ostrava, Oftis, s. 7–24.
- RUMPEL, P., BEDNÁŘ, P., KOUTSKÝ, J., SLACH, O. (2010): Re-imagining of industrial cities in the Czech Republic: chosen drivers of the change. In: BENNEWORTH, S. (eds.), *The regeneration of image in old industrial regions: agents of change and changing agents*. Mönchengladbacher Schriften zur wirtschaftswissenschaftlichen Praxi 22, Cuvillier Verlag: Göttingen: 89–114.
- RUMPEL, P., SLACH, O. (2012): Je Ostrava smršňujícím se městem?. *Sociologický časopis*. roč. 48, č. 5, s. 859–878.
- RUMPEL, S., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2010): Researching creative industries in Czech Republic: a case study from the city of Ostrava. *Regions Magazine*, č. 277, s. 8–19.
- RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2013): Shrinking Cities and Governance of Economic Regeneration: The Case of Ostrava. *E+M Ökonomie a Management*. roč. 11, č. 2, p. 113–127.
- SENNET, R. (2000): *Der flexible Mensch, Die Kultur des neuen Kapitalismus*. Berlin Verlag, Berlin.
- SHAW, R. (2002): The International Building Exhibition (IBA) Emscher Park, Germany: A Model for Sustainable Restructuring? *European Planning Studies*, roč. 10, č. 1, s. 77–97.
- SCHAMP, E. W. (2000): Vernetzte Produktion: Industriegeographie aus institutioneller Perspektive. Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt.
- SCHNITZER, M. (2003): Privatisierung in Osteuropa: Strategien und Ergebnisse. *Perspektiven der Wirtschaftspolitik*, roč. 4, č. 3, s. 359–378.
- SCHRADER, M. (1998): Ruhrgebiet. In: KULKE, E. (Hrsg.): *Wirtschaftsgeographie Deutschland*. Rotha, Stuttgart: Klett Perthes, s. 267–305.
- SIEBEL, W., IBER, O., MAYER, H. N. (1999): Projektorientierte Planung – ein neues Paradigma? In: *Informationen zur Raumentwicklung*, sešit 3, s. 163–172.
- SIEBEL, W., IBER, O., MAYER, H. N. (2001): Staatliche Organisation von Innovation: Die Planung des Unplanbaren unter widrigen Umständen durch einen unbegabten Akteur. *Leviathan*, roč. 29, č. 4, s. 526–543.
- SINNING, H. (2002): Leistungsfähigkeit und Grenzen kommunikativer Planungsinstrumente am Beispiel nachhaltiger Freiraumpolitik in Stadtregionen. Achen: Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule.
- SKOKAN, K. (2004): Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji. Ostrava, Repronis.
- SLACH, O., BORUTA, T. (2012): What can cultural and creative industries do for urban development? Three different stories from the post-socialist industrial city of Ostrava. *Quaestiones Geographicae*. vol. 31, no. 4, p. 99–112.
- SLACH, O., BORUTA, T., BEDNÁŘ, P., KOUTSKÝ, J. (2013): Stodolní ulice? Ostrava: un exemple de régénération du centre d'une ville post-socialiste en République tchèque. *Naissance d'un quartier culturel ou d'un espace de consommation?*. *Territoire en Mouvement*. roč. 17, p. 52–72.
- SOTARAUTA, M. (2009): Power and influence tactics in promotion of regional development: An empirical analysis of the work of Finnish regional development officers. *Geoforum*, roč. 40, č. 8, s. 895–905.
- SOTARAUTA, M. (2010): Regional development and regional networks: The role of regional development officers in Finland. *European Urban and Regional Studies*, roč. 17, č. 4, s. 387–400.
- SPILOKOVÁ, J. (2004): Kontaktní systémy, moderní aglomerační výhody a zahraniční investoři. *Geografie*, roč. 109, č. 3, s. 252–265.

- STABER, U. (2001). The structure of networks in industrial districts. *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 25, č. 3, s. 537–552.
- STEINBRÜCK, P. (2000): Die Zukunft des Politischen: Handlungsräume in der Telepolis In: MATEJOVSKI, J. (Hrsg.): *Metropolen: Laboratorien der Moderne*. Campus Verlag, s. 18–28.
- SAGAN, I., GRABKOWSKA, M. (2012): Urban regeneration in Gdańsk, Poland: Local regimes and tensions between top-down strategies and endogenous renewal. *European Planning Studies*, roč. 20, č. 7, s. 1135–1154.
- STEINER M. (1985): Old industrial areas: A theoretical approach. *Urban Studies*, roč. 22, č. 5, s. 387–398.
- STERNBERG, R. (1995): *Technologiepolitik und High-tech Regionen*. LIT Verlag Berlin-Hamburg-Münster, č. 7.
- STOLARICK, K. (2005): The „soft“ Factors of Regional Growth: Technology, Talent and Tolerance. In: Thießen, F., Cernavin O., Führ, M., Kaltenbach, M. (2005): *Weiche Standortfaktoren*, s. 73–103.
- STORPER, M. (1997): *The Regional World: Territorial Development in a Global Economy*. New York London, Guilford Press.
- STORPER, M., MANVILLE, M. (2006): Behaviour, Preferences and Cities: Urban Tudory and Urban Resurgence. *Urban Studies*, roč. 43, č. 8, s. 1247–1274.
- STORPER, M., VENABLES, A. V. (2004): Buzz: face-to-face contact and the urban economy. *Journal of Economic Geography*, roč. 4, č. 4, Oxford University Press, s. 351–370.
- STORPER, M., WALKER, R. (1989): *The Capitalist Imperative: Territory, Technology, and Industrial Growth*. Basil Blackwell Ltd., Oxford.
- SUCHÁČEK, J. (2005): *Restrukturalizace tradičních průmyslových regionů v tranzitivních ekonomikách*. VŠB-TU, Ostrava.
- SÝKORA, L. (1993): Gentrifikace: měníci se tvář vnitřních měst. In: SÝKORA, L. (ed.): *Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii*. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK Praha.
- ŠTRACH, Pavel. (2007): *Tvorba výukových a výzkumných případových studií*. Acta Oeconomica Pragensia, roč. 15, č. 3, s. 22–36.
- TENFELDE, K. (1988): Strukturwandel des Ruhrgebiets: Historische Aspekte. *Gewerkschaftliche Monatshefte*, roč. 39, č. 11, s. 129–141.
- THIEL, J. (2007): Räumlicher Strukturwandel der (west-)deutschen Werbewirtschaft. Arbeitsmärkte als lokale Anker der Kreativökonomie? *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 51, č. 1, s. 31–45.
- THIEBEN, F. (2005): Zum Geleit: Weiche Standortfaktoren – Die fünf Sichtweisen. In: THIEBEN, F., CERNAVIN O., FÜHR, M., KALTENBACH, M.: *Weiche Standortfaktoren*. Duncker & Humboht. Berlin, s. 9–37.
- TÖDTLING, F., TRIPPL, M. (2004): Like Phoenix from the Ashes? The Renewal of Clusters in Old Industrial Regions, *Urban Studies*, roč. 41, č. 5/6, s. 1159–1179.
- TÖDTLING, F., TRIPPL, M. (2005): One size fits all? Towards a differentiated regional innovation policy approach. *Research Policy*, roč. 34, č. 8, s. 1203–1219.
- TÖRNQVIST, G. (2004): Creativity in time and space. *Geografiska Annaler*, roč. 86 B, č. 4, s. 227–243.
- TRIPPL, M. (2004): *Innovative Cluster in alten Industriegebieten*. LIT Verlag Berlin – Hamburg – Münster.
- TRIPPL, M., OTTO, A. (2009): How to turn the fate of old industrial areas: a comparison of cluster-based renewal processes in Styria and the Saarland”, *Environment and Planning A*, roč. 41, č. 5, s. 1217–1233.
- UZZI, B. (1996): The Sources and Consequences of Embeddedness for the Economic Performance of Organizations: The Network Effect. *American Sociological Review*, roč. 61, č. 4, s. 674–698.
- UZZI, B. (1997): Social Structure and Competition in Interfirm Networks: The Paradox of Embeddedness, *Administrative Science Quarterly*, roč. 42, č. 1, s. 35–67.
- VAN HOUTUM, H., LAGENDIJK, A. (2001): Contextualising Regional Identity and Imagination in the Construction of Polycentric Urban Regions: The Cases of the Ruhr Area and the Basque Country. *Urban Studies*, roč. 38, č. 4, s. 747–767.
- VOß, R. (2004): Regionale Wirksamkeit von Hochschulen – ein Konzept zur Analyse und Bewertung. In: *Wissenschaftliche Beiträge der Technischen Fachhochschule Wildau*. Heft, s. 103–113.
- WANIEK, R. W. (1995): *Organisation der Wirtschaftsförderung: Regionalisierung der Strukturpolitik: Erfahrungen aus der „Zukunftsinitiative für die Regionen Nordrhein-Westfalens“*. Regionale Wirtschaftsförderung in der Praxis, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln.
- WEBER, A. (1909): *Über den Standort der Industrien*, Tübingen, Teil 1.
- WEHLING, W. H. (2002): Die industrielle Kulturlandschaft des Ruhrgebiets: Historische Entwicklungsphasen und zukünftige Perspektiven. *Essener Unikate*, č. 19, s. 111–119.
- WEICHHART, S. (2000): Designerregionen – Antworten auf die Herausforderungen des globalen Standortwettbewerbs? Die neue Konjunktur von Region und Regionalisierung, *Informationen zur Raumentwicklung*, sešit 9, Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung, s. 537–548.
- WISSEN, M. (2001): *Strukturpolitische Intervention und ungleiche Entwicklung. Zur Rolle des Staates im Strukturwandel*. *Geographische Revue*, sešit 1, s. 3–22.

WOJAN, T. R., LAMBERT, D. M., McGRANAHAN, D. A. (2007): Emoting with their feet: Bohemian attraction to creative milieu. *Journal of Economic Geography*, roč. 7, č. 6, s. 711–736.

YIN, R. K. (1994): *Case study research: Design and methods*. Newbury Park, CA: Sage.

ŽENKA, J., KOFROŇ, J. (2012): *Metodologie výzkumu v sociální geografii – případové studie*. Ostrava: Ostravská univerzita, 90 s.

ŽENKA, J., NOVOTNÝ, J., SLACH, O., KVĚTOŇ, V. (2014): Industrial specialization and economic performance: a case of Czech microregions. *Norwegian Journal of Geography* (v tisku).

Internetové stránky a další zdroje

Dillinger Hütte GTS, www.dillinger.de

IBA Emscher park, <http://www.iba.nrw.de/main.htm>

IDS Scheer AG, www.ids-scheer.de

Industrie- und Handelskammer (IHK) Saarland, www.saarland.ihk.de

Industriekultur Saar, <http://www.iks-saar.de>

Opus Kulturmagazin, www.opus-kulturmagazin.de

Saarstahl AG, www.saarstahl.de

Strukturholding Saar, <http://www.invest-in-saarland.com/>

ABSTRACT

The principal aim of the presented dissertation is a critical assessment of the role and relevance of soft factors of regional development in the process of old industrial regions' regeneration in a comparative perspective. The dissertation is segmented into three fundamental blocks. Within the first block is performed a basic conceptualization of soft factors of regional development which are discussed in more detail in the context of the innovative milieu and the creative class. The discussion concerning the features and character of old industrial regions is also an integral part of the theoretical block. The second block contains the case studies of old industrial regions of the Ruhr Area and the Saarland. In the framework of these studies are critically assessed the approaches to forming of the soft factors of regional development, while the structure and the subject matter of the studies reflect the both regions' differing characteristics. The concluding part of the second block is dedicated to the possibilities in application of approaches to forming of the soft factors of regional development on case studies of the Ostrava region. As main approaches, which should be contributing to a better forming of the soft factors in the Ostrava milieu, can be considered supporting of the existence of autonomous intermediary institutions and selected principles of the planning culture. The last block includes the set of six attached texts that are dealing with the studied problems of the Ostrava milieu.

Keywords: soft factors of regional development, case study, old industrial regions, Ostrava region, transfer of approach

1. Introduction

The presented dissertation is structured into three parts. The first part deals with conceptualizations of the soft factors of regional development at theoretical level. On one hand are briefly outlined the possibilities for definition of the soft factors of regional development, and on the other hand the selected theoretical concepts of innovative milieu and creative classes, related to the studied problems, are subjected to a deeper analysis. In the second part of the dissertation's introductory text are briefly characterized the causes of decline and the features of old industrial regions, while the divergences between the Ostrava region and old industrial regions in developed economies is also mentioned. This part already has to a considerable extent an empirical character. The following part of the dissertation comes up with two case studies of old industrial regions - the Ruhr Area and Saarland. In compliance with the dissertation's focus is analysed and assessed the role and significance of the soft factors for their regeneration. The case study of the Ruhr Area focuses in particular on the unique strategy of IBA Emscher Park as an inspirational laboratory for other industrial regions. In case of Saarland, the main attention is paid to the evolution of the region's production structures and the conversion of industrial brownfields with emphasis on the institutional arrangement of this process. Since the dissertation stems from the principles of the relational geography (see below), the both case studies analyse and assess the regions' regeneration from a long-term perspective. The concluding part contains six attached texts dealing with the issue of soft factors on the territory of the Moravian-Silesian Region and

Ostrava, as well as the final comparison performed in order to transfer the inspiring impulses in the field of old industrial regions' regeneration in the context of soft factors of development. Attached are the following texts:

RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2013): Shrinking Cities and Governance of Economic Regeneration: The Case of Ostrava. *E+M Ekonomie a Management*, roč. 11, č. 2, s. 113-127.

SLACH, O., BORUTA, T., BEDNÁŘ, P., KOUTSKÝ, J. (2013): Stodolní ulice? Ostrava: un exemple de régénération du centre d'une ville post-socialiste en République tchèque. Naissance d'un quartier culturel ou d'un espace de consommation ?. *Territoire en Mouvement*. roč. 17, s. 52-72.

SLACH, O., BORUTA, T. (2012): What can cultural and creative industries do for urban development? Three different stories from the post-socialist industrial city of Ostrava. *Quaestiones Geographicae*, roč. 31, č. 4, s. 99-112

RUMPEL, P., SLACH, O. (2012): Je Ostrava smršťujícím se městem?. *Sociologický časopis* roč. 48, č. 5, s. 859-878.

RUMPEL, P., SLACH, O. (2012): Governance of shrinkage of the city of Ostrava. 1. vyd. Praha: European Science and Art Publishing, (kapitola č. 6)

RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2010): Creative Industries in Spatial Perspective in the Old Industrial Moravian-Silesian Region. *E+M Ekonomie a Management*, roč. 8, č. 4, s. 30-46.

2. Dissertation's objectives

The principal aim of the presented dissertation is a critical assessment of the role and relevance of soft factors of regional development in the process of old industrial regions' regeneration in a comparative perspective. In the framework of the dissertation is used the term "regeneration" as it represents a more complex concept than renewal or revitalization - since the renewal entails primarily the basic transformation of physical structures, for revitalization a unified approach to its study or definition is non-existent (Lang, 2005, p8). Particular emphasis will be put on the role of actors and mechanisms that are cooperating on the formation of soft factors. The contribution of the dissertation is in theoretical framing, identification, and assessment of the concept of soft factors of regional development in the context of old industrial regions in Germany and the Czech Republic. The old industrial regions in Germany (Ruhr Area, Saarland) were selected as case studies because they represent a source of inspiration for the possibilities of transferring the approaches to forming of the soft factors of regional development. This part of the dissertation stems in a large measure from the publication named "Profiling of the soft factors of regional development" (Slach, Rumpel, Koutský, 2013). From the empirical perspective, the dissertation brings detailed critical assessment of the soft factors in various geographical contexts, while not neglecting the implications stemming from the applied approaches to the regeneration of old industrial regions in Germany.

The fundamental working premise is that one of the causes of the decline of old industrial regions is the low quality of soft factors of regional development, and therefore the activities and efforts for their profiling or cultivation can be the vital source for regeneration of such regions. With respect to the historical development, it can be expected that in the selected old industrial regions in Germany was during the last decades implemented a number of activities in order to eliminate the deficiency in low quality of the soft factors. However, these efforts can be a valuable source of inspiration for the Ostrava region, or respectively for Ostrava. This is true in particular in a situation in which the significance and role of soft factors is for the time being neglected in the context of the Czech Republic for many reasons. At the same time, it is evident that during the potential transfer of approaches to profiling of soft factors into the Ostrava region conditions, it will be necessary to take into account the different socio-economic environment.

3. Material and methodology

The principal aim of this dissertation is to assess the role and relevance of soft factors of regional development in various geographical contexts, with specific focus on their role and significance for regeneration of old industrial regions. With regards to the character of the dissertation the qualitative method of a case study, belonging among the stabilized trends in qualitative research (Štrach, 2007), was selected as a principal method. The case study is in its own way more a methodology than a method, with holistic approach being its principal feature (Rochovská a kol., 2007), which can be applied only just owing to its reduction of complexity on the selected case. Substantial part of a case study is represented by the selection of a specific example for the purpose of theories' creation or testing. However, this was not necessary in case of this dissertation, since the objective of the presented study was to characterize the development potential and limits of the Ostrava region. For this reason were, based on the principle of similarity of regional structures and the long-term development trajectory, selected the foreign regions that underwent the process of regeneration in the 1970s to the 1990s, and can be a source of inspiration for the Ostrava region. As mentioned by Yin (1994), case studies are suitable for finding answers to questions “who”, “why”, and “how”, which fully corresponds with the dissertation's orientation on the question “why” (the soft factors) and “how” they contribute, or respectively how and by whom are they formed in the monitored areas. For the purposes of this dissertation were used the so-called interpretative case studies (Lijphart, 1971) or according to Levy (2008) inductive, or descriptive, studies (for details see Ženka, Kofroň, 2012). Their purpose is to provide, based on analysis and assessment, the material for comparison of various regions, in this case the Ruhr Area, Saarland, and Ostrava.

From the perspective of data collection were utilized (primarily, we are talking about the studies concerning Germany since the research methods for Ostrava are stated in the attached texts) the semi-structured interviews and expert discussions, in compliance with the methodology of such type of case studies (Yin, 1994). Specifically, the expert discussions were performed only after the in-depth study of the existing literature concerning the studied issue, otherwise such type of interview would not be adequately contributing. Furthermore,

the method of participant-observation was implemented (primarily for texts about Ostrava) (Rochovská a kol., 2007). Besides the primary data were also utilized the secondary data of official (statistics, strategic documents) and unofficial (newspaper articles) character.

The semi-structured interviews for the purposes of the Ruhr Area case study were divided into two phases. The first phase was implemented during November 2007, and the second phase in the spring of 2010. The relevant actors were interviewed, while during the first study visit assisted with the selection and contacting the respondents Wilfried Dege, an employee of the Regionalverband Ruhr. The set of respondents included the experts from the practice, as well as from the academic community. During the first phase, thirteen respondents were interviewed, in the second phase five respondents. Interviews and information from the Ruhr Area were further extended by the expert discussions with Claus-Christian Wiegandt and Oliver Ibert (Bonn, 2008), and also with Klaus Kunzmann during his visit of Ostrava (2011), and with Robert Hassink, also in Ostrava (2012).

The semi-structured interviews for the case study of Saarland were performed at the end of 2009 with the help of Strukturholding Saar (Anja Petschauer). Five in-depth interviews were made in the Saarland. The list of experts and the set of questions are available in appendices. Other utilized methods are described in the attached texts. The method of participant-observation was applied during the cooperation on the Ostrava 2015 project between 2009 and 2010, in which the author participated as a member of organizing team responsible for the urban dimension of the project, as well as during the participation on the creation of the Marketing strategy of tourism development (2010), Cultural conception of the City of Ostrava (2010), as well as in the framework of the update of the Cultural conception of the City of Ostrava since the half of 2013, where the author works as a team leader.

4. Results and discussion

Localization factors are the disposable features which are the object of interest of economic and civic subjects during the decision-making about the location of business, investment, residence, or leisure-time activities. Before the very decision concerning the localization the individual subjects perform the assessment of the significance of individual factors. Each territory thus becomes a subject of a subjective evaluation of its objective features. Localization factors can be differentiated into soft and hard factors. As hard factors can be classified the factors that are more easily utterable in objective categories of assessment and quantification like e.g. units of area, distance, financial statements, etc. Specifically, concerned are the prices and accessibility of areas for housing and businesses, condition of infrastructure, etc. On contrary, the soft factors are worse measurable than the hard localization factors, and their impact on the localization decision is in principle indirect. To a large measure, it can be said that concerned is the qualitative dimension of the territory. As for the internal categorization of the soft factors, I was proceeding from the works of German authors (Grabow, Hollbach-Grömig, 1995). In their concept, the business soft localization factors have influence on localization decision-making of businesses (e.g. quality and flexibility of local institutions and labour market, formal and informal networks), while the individual soft localization factors are a matter of personal preferences of the management members, as well as employees themselves, and have no direct influence on activity of

businesses (quality of public spaces, condition of environment, locality's image). The soft localization factors (as well as the hard factors) thus represent on one hand the positive aspects of attracting the subjects into the territory (pull factors), but on the other hand in case of their problematic constellation they are also the cause of withdrawal of the businesses or individuals from the territory (push factors).

During a more detailed discussion about the soft localization factors, one can pick a double perspective of perception of the issue. In the first case the localization factors are pondered in the form of physical facilities, infrastructure, equipment (so-called "amenities") - these can include e.g. bike paths, street furniture, lawns and planting, cultural and leisure-time infrastructure, etc. In the second case are discussed the dynamic features of an environment, in which the economic and social process are being formed - the best example is the quality of institutional environment in the broader sense (formal institutions themselves, informal institutions like norms, values, ways of communication). In case of the quality of environment it would seem too limited to relate the assessment only to localization decision-making of subjects; and therefore in case of factors that are delimiting its form, the term localization is abandoned and only the soft factors of regional development are used. I am assuming that the principal difference between the both levels lies in the extent to which they are participating on the overall success of the regional development. Statically interpreted amenities in the territory is rather a consequence of the locality's economic success, while thy dynamic quality of the environment is regarded by myself as one of the necessary roots of regional competitiveness and long-term adaptability to changing conditions. For this reason, but also for the significantly higher relevance and attractiveness from the perspective of research work, my attention was focused exactly on the topic of the soft factors of development.

The soft factors of development express the milieu's quality in the form of the complex conditions of value creation and the life in the context of the local situation as a whole, as well as in partial micro-milieus (sub-milieus) which are an inseparable part of the whole milieu. From the perspective of economic development, the innovative and creative milieus are the two most significant within the territory. These milieus are in principle very close, but the innovative milieu is more bound to progressive activities and new methods in economic and technical sphere, while the creative milieu is connected to creation of the added value and new contents by way of utilization (or possibly economization) of aesthetic and symbolic functions. In case of the innovative milieu the status of soft factors in the locality covers in the first place the quality of relationship networks between actors (networks), flexibility of relations (strength of weak relations, structural gap), as well as the overall energy and interference among the actors. For the creative milieu, the status of soft factors includes particularly the presence of concentration and critical mass of creative groups and individuals, existence of creative fields for the possibility of their interaction, overall attractiveness, and quality of place from the perspective of the inhabitants' creative groups' perception. In case of a positive constellation of soft factors in a specific locality are emerging the preconditions for functioning formation and "performance" of the both discussed milieus, which is from the current perspective judged as one of the important aspects of the contemporary regional development. It was the question of approaches to formation of soft factors of regional

development, which was the focal point of the case studies of old industrial regions. In general, old industrial regions demonstrate their low quality, and their development represents one of the biggest challenges in preventing the decline of such problematic regions. The following facts can be extrapolated from the case studies:

In the Ruhr Area existed a number of objective barriers for forming the soft factors of development. In principle, there are the following mechanisms for the elimination of objective barriers - communication, participation and cooperation (Rumpel, 2006), and regulation (Hampl et al., 2008). These mechanisms are an inherent component of the process of implementing the pursued strategy, while it was the participation of local actors and the primarily weakly institutionalized communication taking place in a network-oriented mode that led to initiation of the “collective action” and implementation of the transformation. The basic element for initiation and implementation of the transformation is the organizational arrangement.

The principal institution which guaranteed the transformation implementation in the Ruhr Area was the IBA Emscher Agency. It becomes evident that the structure and quality of cooperation (processes, practice) are the condition for successful implementation of the transformation in the territory. The IBA Agency, as well as the institutional innovations, contributed to formation of a new social and geographic capital in the territory that was in the past predominately an anti-innovative milieu. Owing to its status, the IBA could interconnect and initiate “new” combinations, or respectively interconnection of the existing capacities into new applications (Grabher, 1993).

The existence of an intermediary agency as a carrier of the innovation-oriented planning should not be neglected. Unfortunately, in Ostrava, or in the Ostrava region can be observed rather reluctance to creating truly autonomous intermediary institutions disposing of specific and extensive competences, where a number of projects is influenced by the interests of powerful private actors (e.g. the Karolina case or economic regeneration of Ostrava, Rumpel, Slach, 2012).

Due to a number of reasons that shall be mentioned below, the Saarland represents almost an “ideal” reference region to the Moravian-Silesian Region (or respectively Ostrava region), and this is the reason why this text pays a significant attention to Saarland. The industrial trajectory of dependence was based on the available raw materials (black coal), and the industries related to it (Martin, Sunley, 2006). The both cases represent mining industrial regions that are furthermore comparable also by their size and location (cross-border regions).

If we consider intentions of inspiration for the context of the Czech Republic in relation to the land regeneration in Saarland, our reasoning can be the following: All three cases combine the conversion of industrial brownfields in line with the CABERNET model, based on classification of brownfields into the A category (conversion by private sector, B category (conversion on PPP basis), and the C category (conversion by public sector); the A category is missing, which is not surprising due to the region’s character. The first case of the Völklingen Hütte area is classified as the C category, but the other two areas are a combination of B and C. However, a specific type of conversion corresponds to the extended interpretation of the

CABERNET model by Butzin et al. (2006), who exactly on the Ruhr Area example extended the model with category D - the long-term non-utilizable areas. Such areas provide the space for the development of the “new wilderness” (see e.g. Lipský, 2007), or the “industrial forests” (Industriewälder), which can contribute to the regional development in three ways. Firstly, they can be used for leisure-time activities of region’s inhabitants and contribute to enhancing the image of the region (Franz et al., 2008). Secondly, they give birth to unique biotopes. And thirdly, the nature “saves” by its own natural activity the “redevelopment” costs and can enhance the quality of environment.

On the selected examples are demonstrated the advantages of the integrated approach, combining the differentiated approaches taking into account the various character of spaces in these areas, representing the “archetypes” of the post-industrial landscape, called the patchwork management (Butzin et al., 2006). The IKS Director Karl Kleineberg aptly states about the projects Garten Reden and Göttelborn that “the biggest enemy of our efforts is the combination of impatience and tenacity. The structural transformation needs time, willingness, courage for change, and new integrated approaches” (Kleineberg, 2006, p330).

Other inspiring elements are in my opinion the institutional arrangement of these areas’ conversion by professionally managed intermediary institution (see above), as well as the clear definition of key projects (a much worshipped, but often due to preferring of partial interests of various coalitions a very little implemented principle), enhancing the efficiency of the “collective action” in order to enforce the positive changes in the territory (see above).

Conclusions

Understandably, the presented dissertation covers only a limited part of the possible approaches to studying the regeneration of old industrial regions. From the perspective of further research of regeneration in old industrial regions, several directions of thought can be considered.

The first one is the deeper integration of the influence of the state level on regeneration of old industrial regions, because it becomes evident that the regeneration patterns are significantly influenced by the existing national “variety of capitalism” (Birch et al., 2010). Specifically for the old industrial regions in the framework of the Central Europe is thus opening the possibility to evaluate the role and significance of the specific form of the “variety of capitalism” (dependent market economy, Nölke, Vliegthart, 2009) on their regeneration.

The second direction can be the research of the long-term development of old industrial regions regeneration in the sense of industrial branches structures’ evolution. Here, the concept of re-bundling seems to be highly relevant, as it offers the theoretical and methodological apparatus of the evolutionary perspective modified for the milieu of the Central Europe (Bathelt, 2009). The up-to-date surveys of the industrial structures’ development in the milieu of the Czech Republic demonstrate that the current production structures in the region are, in spite of the dramatic change in 1989, still strongly influenced by the historical development (Ženka et al., 2014).

The third direction of further research could be oriented on the deeper study in identification of formulation and definition of the agenda of the old industrial regions' regeneration from the perspective of the actors themselves. This means not only in the sense of identifying the formation of coalitions of interests, or more precisely the "grant coalitions" (Bernt, 2009) in these regions, but also from where and how the actors draw the information and knowledge, e.g. when creating the strategic documents. Not only this dissertation, but also other studies from the territory of the Central Europe (Sagan, Grabkowska, 2012) refer to frequent taking over of "phantom" best practice examples from abroad without their necessary contextualization. This can result in the emergence of the so-called cargo cult (Peck, 2005) which can lead to inefficient allocation of resources.

The study area of old industrial regions is very large, while this dissertation can cover only its limited part. Further research, which could contribute to a better understanding of the continuity/change in such regions, is thus still highly desirable.

6. References

- ACHE, S. (2000): Cities in Old Industrial Regions Between Local Innovative Milieu and Urban Governance: Reflections on City Region Governance. *European Planning Studies*, roč. 8, č. 6, s. 693–709.
- ACHE, S., BREMM, H. J., KUNZMANN, K. R., WEGENER, M. (1992): Die Emscherzone: Strukturwandel, Disparitäten – und eine Bauausstellung. Dortmund. Informationskreis für Raumplanung.
- ALKER, S., JOY, V., ROBERTS, P., SMITH, N. (2000): The Definition of Brownfield. *Journal of Environmental Planning and Management*, 43, 1, s. 49–69.
- APITZSCH, B. (2006): Unternehmensnetzwerke und soziale Einbettung: Begriffliche Bestimmungen, Funktionen und Entstehungsbedingungen. *Duisburger Beiträge zur soziologischen Forschung*, č. 3. Institut für Soziologie, Duisburg. Dostupné z: http://soziologie.uni-duisburg.de/forschung/DuBei_0306.pdf.
- ARORA, A., FLORIDA, R., GATES, G. J., KAMLET, M. (2000): Human Capital, Quality of Place, and Location. H. John Heinz School of Public Policy at Carnegie Mellon University, s. 1–43.
- ASHEIM, B., CLARK, E. (2001): Creativity and Cost in Urban and Regional Development in the 'New Economy'. *European Planning Studies*, roč. 9, č. 7, s. 805–811.
- BAGCHI-SEN, S. (2001): Product innovation and competitive advantage in an area of industrial decline: The Niagara region of Canada. *Technovation*, roč. 21, č. 1, s. 45–54.
- BATHELT, H. (1998): Regionales Wachstum in vernetzten Strukturen: Konzeptioneller Überblick und kritische Bewertung des Phänomens 'Drittes Italien'. *Die Erde*, roč. 129, č. 2, s. 247–271.
- BATHELT, H. (2004): Vom "Rauschen" und "Pfeifen" in Clustern: Reflexive Informations- und Kommunikationsstrukturen im Unternehmensumfeld. *Geographica Helvetica*, sešit 2, s. 93–105.
- Bathelt, H. (2009): Re-bundling and the development of hollow clusters in the East German chemical industry. *European Urban and Regional Studies*, roč. 16, č. 4, s. 363–381.
- BATHELT, H., GLÜCKLER, J. (2002) *Wirtschaftsgeographie: Ökonomische Beziehungen in räumlicher Perspektive 2*. Stuttgart: Verlag Eugen Ulmer, 2003.
- BATHLET, H., GLUCKLER, J. (2005): Resources in economic geography: from substantive concepts towards a relational perspective. *Environment and Planning A*, roč. 37, č. 9, s. 1545–1563.
- BAUER, F., OTTO, A. (2006) Schrumpfung im Ruhrgebiet – Wachstum im Saarland. Eine komparative Analyse der Beschäftigungsentwicklung in zwei ehemaligen Montanregionen. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 50, č. 3/4, s. 147–161.
- BECKMANN, C. C. (2005): *Beziehungsorientiertes Standortmanagement und regionale Wirtschaftsförderung: Am Beispiel des Relationship Marketings in Bayern*, DUV.
- BENDIXEN, S. (2001): *Einführung in die Kultur- und Kunstökonomie*. VS Verlag, č. 2.
- BENNEWORTH, S., HOSPERS, G. J., JONGBLOED, B. W. A. (2006): New economic impulses in old industrial regions: the case of the University of Twente. In: PRINZ, A., STEENGE, A. E., SCHMIDT, J. (eds.): *Innovation: technical, economic and institutional aspects*, LIT, Münster, s. 1–24.

- BENZ, A., FÜRST, D. (2002): Policy Learning in Regional Network. *European Urban and Regional Studies*, roč. 9, č. 1, s. 21–35.
- BERG, V. D., BRAUN, E. (1999): Urban competitiveness, marketing and the need for organising capacity. *Urban Studies*, roč. 36, č. 5–6, s. 987–999.
- BERNDT, CH. (1998): Ruhr Firms between Dynamic Change and Structural Persistence – Globalization, the ‘German Model’ and Regional Place-Dependence. *Transactions of the Institute of British Geographers*, roč. 23, č. 3, s. 331–352.
- BERNT, M. (2009): Partnerships for demolition: The governance of urban renewal in East Germany's shrinking cities, *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 33, č. 3, s. 754–769.
- BIRCH, K., MACKINNON, D., & CUMBERS, A. (2010): Old industrial regions in Europe: a comparative assessment of economic performance. *Regional Studies*, roč. 44, č. 1, s. 35–53.
- BLAŽEK, J. (2002): Velké firmy a subjekty progresivního terciéru jako aktéři regionálního rozvoje, in HAMPL, M. (ed.). *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*, Přírodovědecká fakulta UK, Praha, s. 227–249
- BLAŽEK, J. (2012): Regionální inovační systémy a globální produkční sítě: dvojí optika na zdroje konkurenceschopnosti v současném světě? *Geografie*, roč. 117, č. 2, s. 209–233.
- BLAŽEK, J., HAMPL, M. (2009): Types and systems of actors in regional development: their function and regulatory potential. *European Spatial Research and Policy*, roč. 16, č. 1, s. 75–92.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2002): *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. Karolinum, Praha.
- BLAŽEK, J., ŽÍŽALOVÁ, P., RUMPEL, P., SKOKAN, K. (2011): Where Does the Knowledge for Knowledge-intensive Industries Come From? The Case of Biotech in Prague and ICT in Ostrava. *European Planning Studies*, roč. 19, č. 7, s. 1277–1303.
- BLOTEVOGEL, H. H. (2003): *Das Ruhrgebiet – Vom Montanrevier zur postindustriellen Urbanität?* Aschendorff Medien GmbH, Münster, s. 5–18.
- BÖMER, H. (2000): *Ruhrgebietspolitik in der Krise. Kontroverse Konzepte aus Wirtschaft, Politik, Wissenschaft und Verbänden*. Dortmund Beiträge zur Raumplanung Bd. 101. Dortmund
- BOSCHMA, R. (2005): Proximity and Innovation: A Critical Assessment. *Regional Studies*, roč. 39, č. 1, s. 61–74.
- BOSCHMA, R. A., FRENKEN, K. (2006): Why is economic geography not an evolutionary science? Towards an evolutionary economic geography. *Journal of economic geography*, roč. 6, č. 3, s. 273–302.
- BOSCHMA, R., LAMBOOY, J. (1999): The prospects of an adjustment policy based on collective learning in old industrial regions. *GeoJournal*, roč. 49, č. 4, s. 391–399.
- BOSCHMA, R., MARTIN, R. (2007): Constructing an evolutionary economic geography. *Journal of Economic Geography*, roč. 7, č. 5, s. 537–548.
- BRAKE, K., BREMM, H., J. (1993): *Unternehmensbezogene Dienstleistungen und regionale Entwicklung*. Geographische Zeitschrift, roč. 81, č. 1, s. 51–69.
- BROSS, U., WALTER, G. H. (2000): *Socio-economic Analysis of North Rhine-Westphalia: Joint Research Project*. Fraunhofer-Institut für Systemtechnik und Innovationsforschung, s. 1–44.
- BÜRKNER, H. J., KUDER, T., KÜHN, M. (2005): *Regenerierung der schrumpfende Städte: Theoretische Zugänge und Forschungsperspektiven*. Working Paper Leibniz-Institut für Regionalentwicklung und Strukturplanung (IRS), Erkner, citace 17. 9. 2009. Dostupné na WWW: http://www.irs-net.de/download/wp_regenerierung.pdf.
- BURDACK, J. (1994): Niedergang, Erneuerung und intraregionale Entwicklung in einer altindustriellen Region – Die Region Nord-Pas-de-Calais. *Europa Regional*, č. 3, s. 1–9.
- BURT, R. (1992): *Structural Holes: The Social Structure of Competition*. University Press, Cambridge.
- BURT, R. S. (2004). Structural holes and good ideas. *American journal of sociology*, 110(2), 349–399.
- BURTENSHAW, D. (1972): Regional renovation in the Saarland, *Geographical Review*, roč. 62, č. 11, s. 1–12
- BUTZIN, B. (1996): Kreative Milieu als Elemente regionaler Entwicklungsstrategien? Eine kritische Wertung. In: Maier, J. (Hrsg.): *Bedeutung kreativer Milieu für Regional- und Landesentwicklung*. Bayreuth. = Arbeitsmaterialien zur Raumordnung und Raumplanung, sešit. 153, s. 9–37.
- BUTZIN, B. (2000): Netzwerke, Kreative Milieus und Lernende Region: Perspektiven für die regionale Entwicklungsplanung? *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 44, č. 3/4, s. 149–166.
- BUTZIN, B., FRANZ, M., NOLL, H. S. (2006): Strukturwandel im Ruhrgebiet unter Schrumpfungsbedingungen – Patchwork – Management als Herausforderung. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 50, č. 3/4. s. 258–275.
- CAMAGNI, R. (1991): From the „Local Milieu” to Innovation through Cooperation Network. In: Ders. (Hrsg.), *Innovation Networks: Spatial Perspectives*. London.
- CAMAGNI, R., CAPELLO, R. (2005): Urban milieu: From theory to empirical findings. In: BOSCHMA, R. A., KLOOSTERMAN, R. C. (eds.): *Learning from Clusters: A Critical Assessment*, Springer, Netherlands, s. 249–274.

- CAPOT-REY, R. (1935): The industrial region of the Saar. *The geographical review*, roč. 25, s. 137–141.
- CLARK, T. N. (2003): *Urban Amenities: Lakes, Opera and Juice Bars—Do they Drive Development? Research in Urban Policy. The City as an Entertainment Machine*. Elsevier, Oxford.
- CLARK, T. N., LLOYD, R., WONG, K. K., JAIN, S. (2002): Amenities drive urban growth. *Journal of urban affairs*, roč. 24, č. 5, s. 493–515.
- COOKE, P., MORGAN, K. (1998): *The Associational Economy: Firms, Regions, and Innovation*. Oxford/New York: Oxford University Press.
- COSTA, D. L., KAHN, M. E. (2000): Power couples: changes in the locational choice of the college educated. *Journal of Economics*, roč. 112, č. 3, s. 827–872.
- CREVOISIER, O. (2001): Der Ansatz des kreativen Milieus. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 45, č. 3/4, s. 246–256.
- DANIELZYK, R. (1992): Gibt es im Ruhrgebiet eine "post-fordistische Regionalpolitik"? *Geographische Zeitschrift*, roč. 80, č. 2, s. 84–105.
- DANIELZYK, R., WOOD, G. (2003): *Innovative Strategien der politischen Regionalisierung in Nordrhein-Westfalen*. Aschendorff Medien GmbH, Münster.
- DANIELZYK, R., WOOD, G. (2004): *Innovative Strategies of Political Regionalization: The Case of North Rhine-Westphalia*. *European Planning Studies*, roč. 12, č. 2, s. 191–207.
- DEGE, W. (2003): *Paradigmenwechsel in der Öffentlichkeitsarbeit für das Ruhrgebiet*. Aschendorff Medien GmbH, Münster.
- DEGE, W. (2007): *Regionale Marketing des Ruhrgebietes*. In: RUMPEL, S. (ed.): *Sborník z mezinárodní konference „Inovace v rozvoji měst obcí a regionů s důrazem na marketingové řízení“*. Oftis, Ostrava, s. 23–30.
- DI GAETANO, A., LAWLESS, P., (1999): *Urban Governance and Industrial Decline. Governing Structures and Policy Agendas in Birmingham and Sheffield, England, and Detroit, Michigan, 1980–1997*. *Urban Affairs Review*, roč. 34, č. 4, s. 546–577.
- DOSCH, F., PORSCHE, L. (2008): *Grüne Potenziale unter blauem Himmel. Neue Zugänge zur Flächenrevitalisierung und Freiraumentwicklung im Ruhrgebiet*. *Informationen zur Raumentwicklung*, č. 9/10, s. 609–625.
- DZIEMBOWSKA-KOWALSKA, J., FUNCK, R. H. (1999): *Cultural Activities: Source of Competitiveness and Prosperity in Urban Regions*, *Urban Studies*, roč. 36, č. 8, s. 1381–1398.
- ECKERT, M. (1992): *Industrialisierung und Entindustrialisierung in Schleswig-Holstein*. In: *Selbstverlag des Geographischen Instituts der Universität Kiel*, Band 83.
- ELLGER, C. (2001): *Beyond the Economic? Cultural Dimensions of Services: The RESER Survey of Service Research Literature in Europe 2000*. *The Service Industries Journal*, roč. 21, č. 4, Routledge, part of the Taylor & Francis Group, s. 167–190.
- ESSER, J. FACH, W., GIERSZEWSKI G., W. VÄTH, W. (1982): *Steel Crisis and Steel Policy – A Comparison*. *Intereconomics*, roč. 17, č. 6, s. 279–285
- ETZKOWITZ, H. (2002): *Incubation of Incubators: Innovation as a Triple Helix of University-Industry-Government network*. *Science and Public Policy*, roč. 29, č. 2, s. 115–128.
- FAUST, H. (1999): *Das Ruhrgebiet: Erneuerung einer europäischen Industrieregion*. *Europa regional*, č. 7, s. 10–18.
- FINKE, L., NEUMEYER, H. S. (1999): *Die IBA Emscher Park – ein Beispiel für eine nachhaltige Regionentwicklung? Projektorientierte Planung – das Beispiel IBA Emscher Park*, *Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung*, sešit 3, s. 195–204.
- FLOETING, H. (2007): *Wissen und Kreativität als Treiber urbaner Entwicklung – Braucht die Stadt neue Räume?* *Real corp*, Vienna, s. 367–377.
- FLORIDA, R. (2000): *Competing in the age of talent: quality of place and the new economy*. A Report Prepared for the R. K. Mellon Foundation, Heinz Endowments, and Sustainable Pittsburgh, s. 1–46.
- FLORIDA, R. (2002): *The Rise of the Creative Class and how it's transforming work, leisure, community, everyday life*. *Basis Books*, New York.
- FLORIDA, R. (2002a): *The Economic Geography of Talent*. *Annals of the Association of American Geographers*, roč. 92, č. 4, s. 743–755.
- FLORIDA, R. (2005): *Cities and the Creative Class*. *Routledge*, New York.
- FLORIDA, R., CUSHING, R., GATES, G. (2002): *When Social Capital Stifles Innovation*. *Harvard business review*, *Harvard Business School Publishing Corporation*, Boston, s. 18–20.
- FLORIDA, R., STOLARICK, K. (2006): *Creativity, connections and innovation: a study of linages in the Montreal Region*. *Environment and Planning*, roč. 38, č. 10, s. 1799–1819.
- FRANZ, M., GÜLES, O. PREY, G. (2008): *Place-Making And 'Green' Reuses Of Brownfields In The Ruhr*. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, roč. 99, č. 3, s. 316–328.

- FRANZ, S. (2004): Innovative Milieus in ostdeutschen Stadtregionen: "sticky places" der kreativen Klasse? In: MATTHIESEN, U. (Hrsg.): *Stadtregion & Wissen – Analysen und Plädoyers für eine wissensbasierte Stadtpolitik*, Oplade, s. 109–122.
- FREUNDT, A. (2003): *Entwicklungspotenziale der Kulturwirtschaft in altindustrialisierten Regionen. Chancen der Förderung von Clustern im Ruhrgebiet und in Merseyside*. Univ. Dortmund, Fakultät Raumplanung. Dostupné na: http://deposit.d-nb.de/cgi-bin/dokserv?idn=967894735&dok_var=d1&dok_ext=pdf&filename=967894735.pdf
- FRIEDRICH, J. (1994): Revitalisierung von Städten in altindustrialisierten Gebieten: Ein Modell und Folgerungen. *Geographische Zeitschrift*, roč. 82, č. 2, s. 133–153.
- FRIGANT, V., LUNG, Y. (2002): Geographical proximity and supplying relationships in modular production. *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 26, č. 4, s. 742–755.
- FRITSCH, M., KOSCHATZKY, K., SCHÄTZL, L., STERNBERG, R. (1998): Regionale Innovationspotentiale und innovative Netzwerke. *Raumforschung und Raumordnung*, roč. 56, č. 4, s. 243–252.
- FRITSCH, M., STÜTZER, M. (2007): Die Geografie der Kreativen Klasse in Deutschland, *Raumforschung und Raumordnung*, roč. 65, seš. 1, s. 15–29.
- FROMHOLD-EISEBITH, M. (1995): Das "kreative Milieu" als Motor regionalwirtschaftlicher Entwicklung. *Forschungstrends und Erfassungsmöglichkeiten*. *Geographische Zeitschrift*, roč. 83, č. 1, s. 30–47.
- FROMHOLD-EISEBITH, M. (1999): Das 'kreative Milieu' – nur theoretisches Konzept oder Instrument der Regionalentwicklung? *Raumforschung und Raumordnung*, roč. 57, č. 2, s. 168–175.
- FROMHOLD-EISEBITH, M. (2004): Innovative Milieu and Social Capital—Complementary or Redundant Concepts of Collaboration-based Regional Development? *European Planning Studies*, roč. 12, č. 6, s. 747–765.
- FUCHS, J. et al. (2009): Entwicklung des saarländischen Erwerbspersonenpotenzials bis zum Jahr 2020 mit Ausblick bis 2050. *Methoden, Annahmen und Datengrundlage*. IAB Forschungsbericht 6/2009.
- FUCHS, M. (2001): Von der "lernenden Region" zur "lernenden Organisation"— Regionalentwicklung im globalen Kontext. Duisburg (=INEF Report, 52). Duisburg. Dostupné na: <http://www.inef.uni-duisburg.de/page/documents/Report52.pdf>.
- FUNDER, M. (1996): Industrielle Beziehungen und regionaler Strukturwandel: Das Beispiel „Ruhrgebiet“ im Spiegel der Literatur. *Industrielle Beziehungen*, sešit 1, s. 40–61.
- FÜRST, D., KILPER, H. (1995): The innovative power of regional policy networks: A comparison of two approaches to political modernization in North Rhine-Westphalia. *European Planning Studies*, roč. 3, č. 3, s. 287–304.
- FÜRST, D., LÖB, S. (2005): Kulturlandschaften – wachsende Bedeutung für regionalpolitische Strategien? In: Thießen, F., Cernavin O., Führ, M., Kaltenbach, M.: *Weiche Standortfaktoren*, Duncker & Humboldt. Berlin, s. 53–72.
- GANSER, K., SIEBEL, W., SIEVERTS, T. (1993): Die Planungsstrategie der IBA Emscher Park. Eine Annäherung. *RaumPlanung*, sešit 61, s. 112–118.
- GARGIULO, M., BENASSI, M. (2000): Trapped in Your Own Net? Network Cohesion, Structural Holes and the Adaptation of Social Capital. *ORGANIZATION SCIENCE*, roč. 11, č. 2, s. 183–196.
- GIBSON, CH., KLOCKER, N. (2005): The 'Cultural Turn' in Australian Regional Economic Development Discourse: Neoliberalising Creativity? *Geographical Research*. Institute of Australian Geographers, s. 93–102.
- GIDDENS, A. (1984): *The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration*. Berkeley-Los Angeles: University of California Press.
- GLAESER, E., KALLAL, H., SCHEINKMAN, J., SHLEIFER, A. (1992): Growth in Cities. *Journal of Political Economy*, roč. 100, č. 6, s. 1126–1151.
- GLÜCKLER, J. (2001): Handeln in Netzen: zur Bedeutung von Struktur für ökonomischen Handel. In: REUBER, S., WOLKERSDORFER, U. G. (eds.): *Politische Geographie. Handlungsorientierte Ansätze und Critical Geopolitics*. (= Heidelberger Geographische Arbeiten, 112), Heidelberg, s. 257–268.
- GOCH, S. (2001): Das Ruhrgebiet – Die Entstehung einer Region? *Geographische Revue*, sešit 1, s. 23–43.
- GRABHER, G. (1993): The weakness of strong ties: The lock-in of regional development in the Ruhr area. In: GRABHER, G. (ed.): *The embedded firm: On the socioeconomics of industrial networks*, London: Routledge, s. 255–277.
- GRABHER, G. (1994): The Disembedded Regional Economy: The Transformation of East German Industrial Complexes into Western Enclosures, in A. Ash; N. Hrift (eds.), *Globalization, Institutions, and Regional Development in Europe*. Oxford University Press: Oxford, pp. 177–195.
- GRABHER, G. (1994a): *Lob der Verschwendung: Redundanz in der Regionalentwicklung*. Berlin: Edition Sigma.
- GRABHER, G., STARK, D. (1997): Organizing diversity: evolutionary theory, network analysis and postsocialism. *Regional studies*, roč. 31, č. 5, s. 533–544.
- GRABOW, B. (2005): Weiche Standortfaktoren in Theorie und Empirie – ein Überblick. In: Thießen, F., Cernavin O., Führ, M., Kaltenbach, M.: *Weiche Standortfaktoren*, Duncker & Humboldt. Berlin, s. 37–53.

- GRABOW, B., HOLLBACH-GRÖMIG, B. (1995): Weiche Standortfaktoren. Schriften des Deutschen Institut für Urbanistik Band, 89. Dt. Gemeindeverlag. Stuttgart-Berlin-Köln.
- GRANOVETTER, M. (1973): The Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*, roč. 78, č. 6, s. 1360–1380.
- GRANOVETTER, M. (1985): Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness. *The American Journal of Sociology*, roč. 91, č. 3, s. 481–510.
- GUTH, M. (2005): Innovation, Social Inclusion and Coherent Regional Development: A New Diamond for a Socially Inclusive Innovation Policy in Regions. *European Planning Studies*, roč. 13, č. 2, s. 333–349.
- HALL, S. (2000): Creative Cities and Economic Development. *Urban Studies*, roč. 37, č. 4, s. 639–649.
- HALL, S. (2004): Creativity, Culture, Knowledge and the City. *Built environment*, roč. 30, č. 3, s. 256–258.
- HAMPL, M., ŽÍŽALOVÁ, P., & BLAŽEK, J. (2008): Faktory–mechanizmy–procesy v regionálním vývoji: aplikace konceptu kritického realizmu. *Ekonomický časopis*, roč. 56, č. 07, s. 696–711.
- HANSEN, H. J., VANG, J., ASHEIM, B. J. (2005): The Creative Class and Regional Growth: Towards a Knowledge Based Approach. 'Regional Growth Agendas' conference. *Regional Studies Associations*, s. 1–23. Dostupné na: http://linzu-soft.com/UploadedPublications/200515_Hansen&Vang&Asheim.pdf.
- HARGADON, A., SUTTON, R. I. (1997): Technology brokering and innovation in a product development firm. *Administrative Science Quarterly*, roč. 42 č. 4, s. 716–749.
- HASSINK, R. (2005): The restructuring of old industrial areas in Europe and Asia (Guest editorial). *Environment and Planning*, roč. 37, č. 4, s. 571–580.
- HASSINK, R. (2007): The strength of weak lock-ins: the renewal of the Westmünsterland textile industry. *Environment and Planning A*, roč. 39, č. 5, s. 1147–1165.
- HASSINK, R. (2010): Locked in decline? On the role of regional lock-ins in old industrial areas. In: BOSCHMA, R. A., MARTIN, R. (eds.), *Handbook of Evolutionary Economic Geography*, Cheltenham: Edward Elgar, s. 450–468.
- HAVRLANT, M. (1980): Geografie Severomoravského kraje (The geography of North Moravia region). Pedagogická fakulta v Ostravě, Ostrava,
- HAVRLANT, J. (2010): Změny v hornictví a hornické krajině Karvinska. *Zpravodaj Hnědé uhlí*. 2010, roč. 2, č. 2, s. 32–38.
- HEIDENREICH, M. (1994): Die mitteleuropäische Großindustrie im Transformationsprozeß. *Zeitschrift für Soziologie*, roč. 23, č. 1, s. 3–21.
- HEIDENREICH, M. (1997) Wirtschaftsregionen im weltweiten Innovationswettbewerb, in: *Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie*, roč. 49, s. 500–527
- HEINTEL, M. (2005): Stadt- und Regionalentwicklung als Zukunftsaufgabe. In: HOCHSTADT, S. (Hrsg.): *Stadtentwicklung mit Stadtmanagement? Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften*, s. 123–144.
- HEINZE, A. G., SCHMIDT, J. (1997): Industrial change and meso-corporatism – a comparative view on three German states. *European Planning Studies*, roč. 5, č. 5, s. 597–617.
- HELBRECHT, I. (1998): The Creative Metropolis. Services, Symbols, and Spaces. *International Journal of Architectural Theory*, roč. 3, č. 1.
- HELBRECHT, I. (2001): Postmetropolis: Die Stadt als Sphinx. *Geographica Helvetica*, roč. 56, č. 3, s. 214–222.
- HELD, C., C. (1951): The New Saarland. *Geographical Review*, roč. 41, č. 4, s. 590–605
- HESSE, M., LANGE, B. (2007): Kreative Industrien. Magma und Mantra der Berliner Stadtentwicklung. *Kommune*, roč. 25, č. 2, s. 64–69.
- HINTERHUBER, H., H., PECHLANER, H., MATZLER, K. (2001): *IndustrieErlebnisWelten: Vom Standort zur Destination*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.
- HOSPERS, G. J. (2002): Industrial Heritage Tourism and Regional Restructuring in the European Union. *European Planning Studies*, roč. 10, č. 3, s. 397–404.
- HOSPERS, G. J. (2003): Creative Cities: Breeding Places in the Knowledge Economy. *Knowledge, Technology, & Policy*, roč. 16, č. 3, s. 143–162.
- HOSPERS, G. J. (2004). Restructuring Europe's Rustbelt. *Intereconomics*, roč. 39, č. 3, s. 147–156.
- CHINITZ, B. (1961). Contrasts in agglomeration: New york and pittsburgh. *The American Economic Review*, 279–289.
- IBERT, O. (2003): *Innovationsorientierte Planung. Verfahren und Strategien zur Organisation von Innovation*. Opladen: Leske + Budrich.
- IBERT, O. (2005): Wie lassen sich Innovationen planen? *Informationen zur Raumentwicklung*, sešit 9, s. 599–607.
- IBERT, O. (2007): Megaprojekte und Partizipation, Konflikte zwischen handlungsorientierter und diskursiver Rationalität in der Stadtentwicklungsplanung, sešit 171, s. 50–63.
- IBERT, O. (2009): Von ‚der‘ Planung zu multiplen Planungen: Strategische Entscheidungen unter Bedingungen hoher Komplexität und geringer Umweltkontrolle. *Geographica Helvetica*, roč. 64, č. 2, s. 89–97.

- IVAN, I., HORÁK, J. (2011): Population changes caused by industrial and deindustrialization processes – comparison of Ostrava and Glasgow. *Geografický časopis*, roč. 63, č. 2, s. 113–132.
- JACOBS, J. (1969): *The Economy of Cities*. Random House, New York.
- JAKOBY, H. (2006): Evaluation as Part of the Regional Policy Life Cycle: The Example of North Rhine-Westphalia, Germany. *Regional Studies*, roč. 40, č. 2, s. 281–284.
- JEŽEK, J. (2007): Teoretické problémy endogenního přístupu k regionálnímu rozvoji. In: *INPROFORUM 2007*. Sborník z mezinárodní vědecké konference. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, s. 251–256.
- JÍNOVÁ, R. (2004): Nástroje revitalizace průmyslových ploch v Severním Porýní-Vestfálsku. In: *Urbanismus a územní rozvoj*, roč. 7, č. 2, s. 46–55.
- JOHN, H., SCHILD, H., H., HIEKE, K. (2010): *Museen und Tourismus. Wie man Tourismusmarketing wirkungsvoll in die Museumsarbeit integriert*. Ein Handbuch. Bielefeld: transcript verlag.
- JONAS, M. (2005): Brücken zur regionalen Clusterforschung – Soziologische Annäherung an ein ökonomisches Erklärungskonzept. *Zeitschrift für Sociologie*, roč. 34, č. 4, s. 278–287.
- KILPER, H. (1999): Die Internationale Bauausstellung Emscher Park. Eine Studie zur Steuerungsproblematik komplexer Erneuerungsprozesse in einer alten Industrieregion. Leske, Budrich, Opladen.
- KILPER, H., WOOD, G. (1995): Restructuring policies: the Emscher Park International Building Exhibition. In: Cooke, P. (eds.): *The Rise of the Rustbelt*. St. Martin's Press, New York, s. 208–230.
- KILPER, H., BRACZKO, C., LEHNER, F., REHFELD, D., SCHMIDT-BLEEK, F. (1996): *Wegweiser in die Zukunft: Perspektiven und Konzepte für den Strukturwandel im Ruhrgebiet*. Essen.
- KLAUS, S. (2006): *Stadt, Kultur, Innovation*. Seismo Verlag. Zürich.
- KLEINEBERG, K. (2006) Strukturwandel aus Industriekultur – Integrierte Standortnutzung. In *MehrWert für Mensch und Stadt. Flächenrecycling in Stadtumbauregionen. Strategien, innovative Instrumente und Perspektiven für das Flächenrecycling und die städtebauliche Erneuerung*. Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung, Bonn, s. 228–231.
- KNAPP, W. (1998) The Rhine-Ruhr area in transformation: Towards a european metropolitan region? *European Planning Studies*, roč. 6, č. 4, s. 379–393.
- KOMAR, W. (2003): Standortbedingungen der Biotechnologiebranche – Eine Analyse zur Identifikation von Erfolgsfaktoren für Biotechnologiefirmen und Bioregionen. *Diskussionspapiere*, č. 176. Dostupné na: <http://www.iwh-halle.de/d/publik/disc/176.pdf>.
- KOSCHATZKY, K. (2001): Räumliche Aspekte im Innovationsprozess: Ein Beitrag zur neuen Wirtschaftsgeographie aus Sicht der regionalen Innovationsforschung. LIT Verlag Berlin – Hamburg – Münster, Band 19.
- KOUTSKÝ, J. (2011): Staré průmyslové regiony – vývojové tendence, možnosti rozvoje. Ústí nad Labem: Univerzita J. E Purkyně.
- KRÄTKE, S. (1995): *Stadt – Raum – Ökonomie. Einführung in aktuelle Problemfelder der Stadtökonomie und Wirtschaftsgeographie*. Birkhäuser, Stadtforschung aktuell, 53, Basel, Boston, Berlin.
- KRÄTKE, S. (2002): *Medienstadt. Urbane Cluster und globale Zentren der Kulturproduktion*. Verlag Leske & Budrich, Opladen.
- KRÖHNERT, S., VAN OLST, N., KLINGHOLZ, R. (2004): *Deutschland 2020 – die demografische Zukunft der Nation*. Berlin-Institut für Bevölkerung und Entwicklung. Berlin.
- KUJATH, H. J. (2000): Die soziale Ordnung von Wirtschaftsregionen. *Geographische Revue*, sešit 1, s. 31–54.
- KUPKE, S., LATTEMANN, C. (2009): Emergenz organisationaler Fähigkeiten. *Zeitschrift für Management*, roč. 4, č. 3, s. 257–281.
- KÜHN, M. (2005): Strategien der Regenerierung schrumpfender Städte – ein planungswissenschaftlicher Ansatz. In: Bürkner, H. J., Kuder, T., Kühn, M.: *Regenerierung der schrumpfende Städte: Theoretische Zugänge und Forschungsperspektiven*. Working Paper, Leibniz-Institut für Regionalentwicklung und Strukturplanung e. V. (IRS). Ekner. Dostupné na http://www.irs-net.de/download/wp_regenerierung.pdf
- KUNC, J., TONEV, P. (2008): Funkční a prostorová diferenciacie brownfields: příklad města Brna. *Regionální studia*, roč. 2, č. 1, s. 30–37.
- LANDRY, CH. (2000): *The Creative City: A Toolkit for Urban Innovators*. Earthscan.
- LANG, T. (2005): *Insights in the British Debate about Urban Decline and Urban Regeneration*; IRS working paper, download www.irs-net.de
- LANGE, S. (2006): Regionalverband Ruhr: Regionale Wirtschaftsförderung. In: RUMPEL, S. (ed.): *Sborník z mezinárodní konference „Inovace v rozvoji měst obcí a regionů s důrazem na marketingové řízení“*. Ofis, Ostrava, s. 81–88.
- LÄPPLE, D. (1994): Zwischen gestern und übermorgen. Das Ruhrgebiet – eine Industrieregion im Umbruch. In: KREIBICH et al. (eds.): *Bauplatz Zukunft. Dispute über die Entwicklung von Industrieregionen*, Essen: Klartext Verlag, s. 31–57.
- LÄPPLE, D. (2001): Stadt und Region in Zeiten der Globalisierung und Digitalisierung. *Deutsche Zeitschrift für Kommunalwissenschaften*, s. 1–25.

- LARSSON, A. (2002): The Development and Regional Significance of the Automotive Industry: Supplier Parks in Western Europe" *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 26, č. 4, s. 767–784.
- LEVY, J. S. (2008): Case studies: Types, designs, and logics of inference. *Conflict Management and Peace Science*, roč. 25, č. 1, s. 1–18.
- LIJPHART, A. (1971): Comparative politics and the comparative method. *The American Political Science Review*, 682–693.
- LIPSKÝ, Z. (2007): Nová divočina v kulturní krajině? In Herber, V. (eds.): *Fyzickogeografický sborník 4. Fyzická geografie – teorie a praxe. Příspěvky z 23. výroční konference Fyzickogeografické sekce ČGS. Masarykova univerzita, Brno*, s. 134–142
- LUCAS, R. (1988): On the mechanisms of economic development. *Journal of Monetary Economics*, roč. 22, s.13–42.
- MAGGI, C. (2004): Bedeutung der Gründungsförderung und der Innovationszentren im nordrhein-westfälischen Strukturwandlungsprozess. In: MEYER-STAMER, J., MAGGI, C., GIESE, M. (2004): *Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen*. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden. s. 174–200.
- MAIER, K. (2005): *Hospodaření a rozvoj českých měst 1850–1938*. Praha. Academia.
- MAILLAT, D. (1991): The innovation process and the role of the milieu. In: BERGMANN, E., MAIER, G., TÖDITLING, F. (eds.): *Regions Reconsidered: Economic Networks, Innovation and Local Development in Industrialised Countries*, London, New York: Mansell, s. 103–117.
- MAILLAT, D. (1997): Interactions between urban systems and localized productive systems: An approach to endogenous regional development in terms of innovative milieu. *European Planning Studies*, roč. 6, č. 2, s. 117–129.
- MAILLAT, D. (1998a): Vom ‚Industrial District‘ zum innovativen Milieu: ein Beitrag zur Analyse der lokalisierten Produktionssysteme. *Geographische Zeitschrift*, roč. 86, č. 1, s. 1–15.
- MAILLAT, D. (1998b): Innovative milieux and new generations of regional policies. *Entrepreneurship & Regional Development*, roč. 10, č. 1, s. 1–16.
- MALANGA, S. (2004): The curse of the creative class. Dostupé na: http://www.city-journal.org/html/14_1_the_curse.html.
- MARKUSEN, A. (1996): Sticky Places in Slippery Space: A Typology of Industrial Districts. *Economic Geography*, roč. 72, č. 2, s. 294–314.
- MARKUSEN, A. (2006): Urban development and the politics of a creative class: evidence from a study of artists. *Environment and Planning A*, roč. 38, č. 10, s. 1921–1940.
- MARTIN, R. (2010): Roepke Lecture in Economic Geography—Rethinking Regional Path Dependence: Beyond Lock-in to Evolution. *Economic Geography*, roč. 86, č. 1, s. 1–27.
- MARTIN, R., SUNLEY, S. (2006): Path dependence and regional economic evolution. *Journal of Economic Geography*, roč. 6, č. 3, s. 395–438.
- MATUSCHEWSKI, A. (2004): *Regionale Verankerung der Informationswirtschaft in Deutschland. Materielle und immaterielle Beziehungen von Unternehmen der Informationswirtschaft in Dresden-Ostsachsen, Hamburg und der TechnologieRegion Karlsruhe*. Kieler Geographische Schriften Bd. 110. Kiel.
- MAYER H.-N., SIEBEL W. (1998): *Neue Formen politischer Planung: IBA Emscher Park und Expo 2000 Hannover*. DISP, roč. 134, č. 4.
- McCANN, E. J. (2007): Inequality and Politics in the Creative City-Region: Questions of Livability and State Strategy. *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 31, č. 1, s. 188–196.
- MEYER, H. W. (1988): Strukturveränderungen im Ruhrgebiet: Krise und Wandel. *Gewerkschaftliche Monatshefte*, roč. 39, č. 3, s. 141–151
- MEYER-STAMER, J. (1999): Lokale und regionale Standortpolitik – Konzepte und Instrumente jenseits von Industriepolitik und traditioneller Wirtschaftsförderung. *INEF-Report*, č. 39, s. 1–22.
- MEYER-STAMER, J. (2004a): Paradoxien und Dilemmata der Mesopolitik in NRW. In: MEYER-STAMER, J., MAGGI, C., GIESE, M. (2004): *Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen*. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 16–96.
- MEYER-STAMER, J. (2004b): Der niederrheinische Kapitalismus in der Krise: Probleme der Strukturpolitik in Duisburg. In: MEYER-STAMER, J., MAGGI, C., GIESE, M. (2004): *Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen*. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 150–161.
- MINISTERIUM FÜR STADTENTWICKLUNG, WOHNEN UND VERKEHR DES LANDES NORDRHEIN-WESTFALEN (MSWV) (1988): *Internationale Bauausstellung Emscher Park*. Werkstatt für die Zukunft alter Industriegebiete. Memorandum zu Inhalt und Organisation. Düsseldorf.
- MOSSIG, I. (2004): Steuerung lokalisierter Projektnetzwerke am Beispiel der Produktion von TV-Sendungen in den Medienclustern München und Köln. *Erdkunde*, roč. 58, č. 3, s. 252–268.
- MOSSIG, I. (2005): Die Branchen der Kulturökonomie als Untersuchungsgegenstand der Wirtschaftsgeographie. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, roč. 49, č. 2, s. 99–112.

- MOULAERT, F., SEKIA, F. (2003): Territorial Innovation Models: A Critical Survey. *Regional Studies*, roč. 37, č. 3, s. 289–302.
- MUSTERD, S., BONTJE, M., CHAPAIN, C., KOVÁCS, Z., MURIE, A. (2007): Accommodating Creative Knowledge: A Literature Review from a European Perspective. University of Amsterdam, Netherlands.
- MYRDAL, G. (1957): *Economic Theory and Under-Development Regions*. Gerarld Duckworth.
- NELSON, R. WINTER, S. G. (1982): *An Evolutionary Theory of Economic Change*. Harvard University Press.
- NÖLKE, A., Vliegenthart, A. (2009). Enlarging the varieties of capitalism: The emergence of dependent market economies in East Central Europe. *World Politics*, roč. 61, č. 4, s. 670–702.
- NORTH, D. C. (1992): *Institutionen, institutioneller Wandel und Wirtschaftsleistung*. Tübingen: Mohr Siebeck.
- OLDENBURG, R. (1999): *The Great Good Place*. Marlow, New York.
- PASCHE, E. (2007): Land schaf(f)t Kohle“auf der Grube Reden. *Bergbau*. roč. 58, č. 12, s. 557–558
- PECK, J. (2005): Struggling with the Creative Class. *International Journal of Urban and Regional Research*, roč. 29, č. 4, s. 740–770.
- PETERS, E. D. (2004): Regionaler Strukturwandel am Beispiel Nordrhein-Westfalen. In: MEYER-STAMER, J. – MAGGI, C. – GIESE, M. – eds.: *Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen*. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 228–246.
- REHFELD, D. (1995): Disintegration and reintegration of production clusters in the Ruhr area. In: Cooke, P. (eds.): *The Rise of the Rustbelt*, St. Martin´s Press, New York, s. 85–102.
- REHFELD, D. (2006): Kompetenzfeldwirtschaft im Ruhrgebiet. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, sešit 3, s. 245–257.
- REINDL, J. (2000): Industrie distrikte In Heinz, R. (eds) *Soziale Räume, global players, lokale Ökonomien – Auf dem Weg in die innovative Tätigkeitsgesellschaft*. Münster: LIT Verlag. s.60–71.
- REIBBERG, S. (2004): Planung und Steuerung in der Internationalen Bauausstellung Emscher Park: Das Beispiel Prosper III in Bottrop. In: MEYER-STAMER, J., MAGGI, C., GIESE, M. (2004): *Die Strukturkrise der Strukturpolitik: Tendenzen der Mesopolitik in Nordrhein-Westfalen*. Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, p. 129–149.
- REVILLA DIEZ, J., SCHÄTZL, L. (2006): Stadt und Innovation. Regionalpolitische Einflussnahme durch clusterbasierte Ansätze? In: GANS, S., PRIEBES, A., WEHRHAHN, R. (eds.): *Kulturgeographie der Stadt*. Festschrift für Prof. Dr. Jürgen Bähr. Kieler Geographische Schriften Bd. 111, Kiel, s. 35–50.
- ROCHOVSKÁ, A., BLAŽEK, M., SOKOL, M. (2007): Ako zlepšiť kvalitu geografie: o dôležitosti kvalitatívneho výskumu v humánnej geografii (Adding quality into geography: on the importance of qualitative research in human geography). *Geografický časopis*, roč. 59, č. 1, s. 323–358.
- ROMER, S. (1986): Increasing returns and long-run growth. *Journal of Political Economy*, roč. 94, č. 5, s. 1002–1037.
- ROMERO, A. (2005): *Wissen und Kreativität: Zukunft München 2030*. Institut für Städtebau und Wohnungswesen München (ISW) der Deutschen Akademie für Städtebau und Landesplanung. München, Band 3.
- ROMMELSPACHER, T. (1999): Das Politikmodell der IBA Emscher Park. *Projektorientierte Planung – das Beispiel IBA Emscher Park*, Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung, sešit 3, s. 157–162.
- ROSENFELD, S. A. (1997): Bringing Business Clusters into the Mainstream of Economic Development. *European Planning Studies* roč. 5, č. 1, s. 3–23.
- RUDOLPH-CLEFF, A. (1996): *Wohnungspolitik und Stadtentwicklung. Ein deutsch-französischer Vergleich*. Birkhäuser Verlag, Basel.
- RUMPEL, P. (2002): Teritoriální marketing jako koncept územního rozvoje. *Ostravská Univerzita, Ostrava*.
- RUMPEL, P. (2006): Inovace, inovativní koncepty a přístupy v územním rozvoji. In: RUMPEL, P. (ed.): *Sborník příspěvků z mezinárodní konference "Inovace v rozvoji měst, obcí a regionů s důrazem na marketingové řízení"*. Ostrava, Ořtis, s. 7–24.
- RUMPEL, P., BEDNÁŘ, P., KOUTSKÝ, J., SLACH, O. (2010): Re-imageing of industrial cities in the Czech Republic: chosen drivers of the change. In: BENNEWORTH, S. (eds.), *The regeneration of image in old industrial regions: agents of change and changing agents*. Mönchengladbacher Schriften zur wirtschaftswissenschaftlichen Praxi 22, Cuvillier Verlag: Göttingen: 89–114.
- RUMPEL, P., SLACH, O. (2012): Je Ostrava smršťujícím se městem?. *Sociologický časopis*. roč. 48, č. 5, s. 859–878.
- RUMPEL, S., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2010): Researching creative industries in Czech Republic: a case study from the city of Ostrava. *Regions Magazine*, č. 277, s. 8–19.
- RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2013): Shrinking Cities and Governance of Economic Regeneration: The Case of Ostrava. *E+M Ökonomie a Management*. roč. 11, č. 2, p. 113–127.
- SENNET, R. (2000): *Der flexible Mensch, Die Kultur des neuen Kapitalismus*. Berlin Verlag, Berlin.
- SHAW, R. (2002): The International Building Exhibition (IBA) Emscher Park, Germany: A Model for Sustainable Restructuring? *European Planning Studies*, roč. 10, č. 1, s. 77–97.

- SCHAMP, E. W. (2000): Vernetzte Produktion: Industriegeographie aus institutioneller Perspektive. Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt.
- SCHNITZER, M. (2003): Privatisierung in Osteuropa: Strategien und Ergebnisse. Perspektiven der Wirtschaftspolitik, roč. 4, č. 3, s. 359–378.
- SCHRADER, M. (1998): Ruhrgebiet. In: KULKE, E. (Hrsg.): Wirtschaftsgeographie Deutschland. Rotha, Stuttgart: Klett Perthes, s. 267–305.
- SIEBEL, W., IBER, O., MAYER, H. N. (1999): Projektorientierte Planung – ein neues Paradigma? In: Informationen zur Raumentwicklung, sešit 3, s. 163–172.
- SIEBEL, W., IBER, O., MAYER, H. N. (2001): Staatliche Organisation von Innovation: Die Planung des Unplanbaren unter widrigen Umständen durch einen unbegabten Akteur. Leviathan, roč. 29, č. 4, s. 526–543.
- SINNING, H. (2002): Leistungsfähigkeit und Grenzen kommunikativer Planungsinstrumente am Beispiel nachhaltiger Freiraumpolitik in Stadtregionen. Aachen: Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule.
- SKOKAN, K. (2004): Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji. Ostrava, Repronis.
- SLACH, O., BORUTA, T. (2012): What can cultural and creative industries do for urban development? Three different stories from the post-socialist industrial city of Ostrava. Quaestiones Geographicae. vol. 31, no. 4, p. 99–112.
- SLACH, O., BORUTA, T., BEDNÁŘ, P., KOUTSKÝ, J. (2013): Stodolní ulice? Ostrava: un exemple de régénération du centre d'une ville post-socialiste en République tchèque. Naissance d'un quartier culturel ou d'un espace de consommation?. Territoire en Mouvement. roč. 17, p. 52–72.
- SOTARAUTA, M. (2009): Power and influence tactics in promotion of regional development: An empirical analysis of the work of Finnish regional development officers. Geoforum, roč. 40, č. 8, s. 895–905.
- SOTARAUTA, M. (2010): Regional development and regional networks: The role of regional development officers in Finland. European Urban and Regional Studies, roč. 17, č. 4, s. 387–400.
- SPILKOVÁ, J. (2004): Kontaktní systémy, moderní aglomerační výhody a zahraniční investoři. Geografie, roč. 109, č. 3, s. 252–265.
- STABER, U. (2001). The structure of networks in industrial districts. International Journal of Urban and Regional Research, roč. 25, č. 3, s. 537–552.
- STEINBRÜCK, P. (2000): Die Zukunft des Politischen: Handlungsräume in der Telepolis In: MATEJOVSKI, J. (Hrsg.): Metropolen: Laboratorien der Moderne. Campus Verlag, s. 18–28.
- SAGAN, I., GRABKOWSKA, M. (2012): Urban regeneration in Gdańsk, Poland: Local regimes and tensions between top-down strategies and endogenous renewal. European Planning Studies, roč. 20, č. 7, s. 1135–1154.
- STEINER M. (1985): Old industrial areas: A theoretical approach. Urban Studies, roč. 22, č. 5, s. 387–398.
- STERNBERG, R. (1995): Technologiepolitik und High-tech Regionen. LIT Verlag Berlin – Hamburg – Münster, č. 7.
- STOLARICK, K. (2005): The „soft“ Factors of Regional Growth: Technology, Talent and Tolerance. In: Thießen, F., Cernavin O., Führ, M., Kaltenbach, M. (2005): Weiche Standortfaktoren, s. 73–103.
- STORPER, M. (1997): The Regional World: Territorial Development in a Global Economy. New York London, Guilford Press.
- STORPER, M., MANVILLE, M. (2006): Behaviour, Preferences and Cities: Urban Tudory and Urban Resurgence. Urban Studies, roč. 43, č. 8, s. 1247–1274.
- STORPER, M., VENABLES, A. V. (2004): Buzz: face-to-face contact and the urban economy. Journal of Economic Geography, roč. 4, č. 4, Oxford University Press, s. 351–370.
- STORPER, M., WALKER, R. (1989): The Capitalist Imperative: Territory, Technology, and Industrial Growth. Basil Blackwell Ltd., Oxford.
- SUCHÁČEK, J. (2005): Restrukturalizace tradičních průmyslových regionů v tranzitivních ekonomikách. VŠB-TU, Ostrava.
- SÝKORA, L. (1993): Gentrifikace: mění se tvář vnitřních měst. In: SÝKORA, L. (ed.): Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PpF UK Praha.
- ŠTRACH, Pavel. (2007): Tvorba výukových a výzkumných případových studií. Acta Oeconomica Pragensia, roč. 15, č. 3, s. 22–36.
- TENFELDE, K. (1988): Strukturwandel des Ruhrgebiets: Historische Aspekte. Gewerkschaftliche Monatshefte, roč. 39, č. 11, s. 129–141.
- THIEL, J. (2007): Räumlicher Strukturwandel der (west-)deutschen Werbewirtschaft. Arbeitsmärkte als lokale Anker der Kreativökonomie? Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie, roč. 51, č. 1, s. 31–45.
- THIEBEN, F. (2005): Zum Geleit: Weiche Standortfaktoren – Die fünf Sichtweisen. In: THIEBEN, F., CERNAVIN O., FÜHR, M., KALTENBACH, M.: Weiche Standortfaktoren. Duncker & Humboldt. Berlin, s. 9–37.
- TÖDTLING, F., TRIPPL, M. (2004): Like Phoenix from the Ashes? The Renewal of Clusters in Old Industrial Regions, Urban Studies, roč. 41, č. 5/6, s. 1159–1179.

- TÖDTLING, F., TRIPPL, M. (2005): One size fits all? Towards a differentiated regional innovation policy approach. *Research Policy*, roč. 34, č. 8, s. 1203–1219.
- TÖRNQVIST, G. (2004): Creativity in time and space. *Geografiska Annaler*, roč. 86 B, č. 4, s. 227–243.
- TRIPPL, M. (2004): Innovative Cluster in alten Industriegebieten. LIT Verlag Berlin – Hamburg – Münster.
- TRIPPL, M., OTTO, A. (2009): How to turn the fate of old industrial areas: a comparison of cluster-based renewal processes in Styria and the Saarland”, *Environment and Planning A*, roč. 41, č. 5, s. 1217–1233.
- UZZI, B. (1996): The Sources and Consequences of Embeddedness for the Economic Performance of Organizations: The Network Effect. *American Sociological Review*, roč. 61, č. 4, s. 674–698.
- UZZI, B. (1997): Social Structure and Competition in Interfirm Networks: The Paradox of Embeddedness, *Administrative Science Quarterly*, roč. 42, č. 1, s. 35–67.
- VAN HOUTUM, H., LAGENDIJK, A. (2001): Contextualising Regional Identity and Imagination in the Construction of Polycentric Urban Regions: The Cases of the Ruhr Area and the Basque Country. *Urban Studies*, roč. 38, č. 4, s. 747–767.
- VOß, R. (2004): Regionale Wirksamkeit von Hochschulen – ein Konzept zur Analyse und Bewertung. In: *Wissenschaftliche Beiträge der Technischen Fachhochschule Wildau*. Heft, s. 103–113.
- WANIEK, R. W. (1995): Organisation der Wirtschaftsförderung: Regionalisierung der Strukturpolitik: Erfahrungen aus der „Zukunftsinitiative für die Regionen Nordrhein-Wesfalens“. *Regionale Wirtschaftsförderung in der Praxis*, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln.
- WEBER, A. (1909): Über den Standort der Industrien, Tübingen, Teil 1.
- WEHLING, W. H. (2002): Die industrielle Kulturlandschaft des Ruhrgebiets: Historische Entwicklungsphasen und zukünftige Perspektiven. *Essener Unikate*, č. 19, s. 111–119.
- WEICHHART, S. (2000): Designerregionen – Antworten auf die Herausforderungen des globalen Standortwettbewerbs? Die neue Konjunktur von Region und Regionalisierung, *Informationen zur Raumentwicklung*, sešit 9, Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung, s. 537–548.
- WISSEN, M. (2001): Strukturpolitische Intervention und ungleiche Entwicklung. Zur Rolle des Staates im Strukturwandel. *Geographische Revue*, sešit 1, s. 3–22.
- WOJAN, T. R., LAMBERT, D. M., McGRANAHAN, D. A. (2007): Emoting with their feet: Bohemian attraction to creative milieu. *Journal of Economic Geography*, roč. 7, č. 6, s. 711–736.
- YIN, R. K. (1994): *Case study research: Design and methods*. Newbury Park, CA: Sage.
- ŽENKA, J., KOFROŇ, J. (2012): *Metodologie výzkumu v sociální geografii – případové studie*. Ostrava: Ostravská univerzita, 90 s.
- ŽENKA, J., NOVOTNÝ, J., SLACH, O., KVĚTOŇ, V. (2014): Industrial specialization and economic performance: a case of Czech microregions. *Norwegian Journal of Geography* (v tisku).
- Internetové stránky a další zdroje
 Dillinger Hütte GTS, www.dillinger.de
 IBA Emscher park, <http://www.iba.nrw.de/main.htm>
 IDS Scheer AG, www.ids-scheer.de
 Industrie- und Handelskammer (IHK) Saarland, www.saarland.ihk.de
 Industriekultur Saar, <http://www.iks-saar.de>
 Opus Kulturmagazin, www.opus-kulturmagazin.de
 Saarstahl AG, www.saarstahl.de
 Strukturholding Saar, <http://www.invest-in-saarland.com/>

Curriculum vitae:

9/2006 – dosud	Doktorské studium sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze
9/1999 – 8/2005	Magisterské studium, obor: Sociální geografie a regionální rozvoj
Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity v Ostravě
11/2001 – 8/2002	Studijní pobyt na Technische Universität München
9/1995 – 6/1999	Gymnázium Uherské Hradiště

Praxe:

9/2013 – 6/2014	Garant aktualizace Kulturní koncepce statutárního města Ostrava
2010 – 2014	Lektor pro Agenturu regionálního rozvoje Ostrava
9/2009 – 9/2010	Člen organizačního týmu Ostrava 2015
11/2009 – 9/2010	Člen odborné pracovní skupiny rady města pro dohled nad stavem příprav kandidatury Ostravy na hlavní město kultury 2015
8/2007 – dosud	Ostravská univerzita v Ostravě, odborný asistent
8/2006 – 11/2006	CIMA Österreich, Ried im Innkreis – analytik (Rakousko)
9/2005 – 7/2007	Ostravská univerzita v Ostravě, projektový manager
1/2005 – 6/2005	Institut für Gewerbezentren, Starnberg – analytik (Německo)

Působení v zahraničí

- University of Birmingham, Earth and Environmental Sciences School of Geography
- Geographisches Institut der Eberhard Karls Universität Tübingen
- Geographisches Institut der Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn
- CIMA Österreich, Ried im Innkreis
- Institut für Gewerbezentren, Starnberg
- Technische Universität München

Účast na projektech

- 2011–2014 NetRegio – Platforma pro akceleraci sítí vztahů a vazeb mezi prostředím výzkumu regionálního rozvoje a aplikační sférou (MŠMT)
- 2010–2013 Inovace sociální geografie na Ostravské univerzitě směrem ke zvýšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce ve znalostní ekonomice (MŠMT)
- 2012–2013 Transfer good practices a know-how a informací v rekonverzi industriálního dědictví mezi ČR a Švýcarskem (Plzeň 2015, o.p.s.)
- 2009–2012 SHRINK SMART: The Governance of Shrinkage within a European Kontext (Evropská komise)
- 2007–2011 Role měkkých lokalizačních faktorů v eliminaci regionálních disparit ve strukturálně postižených regionech Ostravska a Ústecka (Ministerstvo pro místní rozvoj)
- 2011–2014 „Kompetence pro inovace“ – Agentura pro regionální rozvoj Ostrava (MŠMT)

- 2011 Analýza a evaluace governance socioekonomického rozvoje statutárního města Ostravy (Interní grantová agentura PřF OU)
- 2007–2010 Komplexní regionální marketing jako koncept rozvoje rurálního periferního regionu Jesenicko (Ministerstvo pro místní rozvoj)
- 2005–2006 Marketingový management měst, obcí a regionů (Ministerstvo pro místní rozvoj)

Seznam publikací / Selected publications

Časopisy v databázi Web of Science

ŽENKA, J., NOVOTNÝ, J., SLACH, O., KVĚTOŇ, V. (2014): Industrial specialization and economic performance: a case of Czech microregions. *Norwegian Journal of Geography*, forthcoming.

SLACH, O., KOUTSKÝ, J., NOVOTNÝ, J., ŽENKA, J. (2013): Creative Industries In The Czech Republic: A Spatial Perspective. *E + M Ekonomie a Management*, roč. 11, č. 4, s. 14–29.

RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2013): Shrinking Cities and Governance of Economic Regeneration: The Case of Ostrava. *E+M Ekonomie a Management*, roč. 11, č. 2, s. 113–127.

RUMPEL, P., SLACH, O. (2012): Je Ostrava smršťujícím se městem? *Sociologický časopis* roč. 48, č. 5, s. 859–878.

RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2010): Creative Industries in Spatial Perspective in the Old Industrial Moravian-Silesian Region. *E+M Ekonomie a Management*, roč. 8, č. 4, s. 30–46.

Časopisy v databázi Scopus

MARKOVÁ, B., SLACH, O. (2013): Governance kulturou tažené urbánní regenerace: Případová studie Černá louka v Ostravě. *Sociální studia*, roč. 10, č. 4, s. 127–142.

SLACH, O., BORUTA, T., BEDNÁŘ, P., KOUTSKÝ, J. (2013): Stodolní ulice? Ostrava: un exemple de régénération du centre d'une ville post-socialiste en République tchèque. Naissance d'un quartier culturel ou d'un espace de consommation ?. *Territoire en Mouvement*. roč. 17, s. 52–72.

SLACH, O., BORUTA, T. (2012): What can cultural and creative industries do for urban development? Three different stories from the post-socialist industrial city of Ostrava. *Quaestiones Geographicae*, roč. 31, č. 4, s. 99–112.

Časopisy v databázi Rady pro VaVaI

SLACH, O., KOUTSKÝ, J., VRÁBLÍK, P. (2012): Konverze průmyslových brownfields na příkladu Sárska. *Studia Oecologica*, roč. 6, č. 2, s. 26–35.

SLACH, O., BORUTA, T., MARKOVÁ, B. (2010): Governance of Product Innovation in the Development of Outdoor Activities: A Case Study of Rychleby Trail. *Journal of Outdoor Activities*. 2010, roč. 3, č. 1, s. 34–47.

BEDNÁŘ, P., KOUTSKÝ, J., OLŠOVÁ, P., SLACH, O. (2009): The role of soft factors in the attraction of creative class from the perspective of university students in the cities of Ostrava and Usti nad Labem. *GeoScape*, roč. 4, č. 2 str. 174–184.

SLACH, O., BORUTA T., RUMPEL, P. (2009): Inovativní plánovací kultura v rámci strategie IBA Emscher park. *Regionální studia*, roč. 3, č. 3, s. 38–44.

Monografie

SLACH, O. RUMPEL, P., KOUTSKÝ, J., (2013): Profilace měkkých faktorů regionálního rozvoje. Ostrava: ACCENDO, 181 s.

RUMPEL, P., SLACH, O. (2012): Governance of shrinkage of the city of Ostrava. 1. vyd. Praha: European Science and Art Publishing, 258 s.

RUMPEL, P., SLACH, O., ŠŇUPÍKOVÁ, R., MARKOVÁ, B. (2012): Marketingové koncepty rozvoje měst. 1. vyd. Praha: European Science and Art Publishing, 140 s.

RUMPEL, P., BORUTA, T., SLACH, O., BEDNÁŘ, P., HAVRLANT, J., NOVÁK, D. W., PTÁČEK, P., ŽUFAN, P. (2011): Komplexní regionální marketing periferního rurálního regionu Jesenicko. Plzeň: Aleš Čeněk, 244 s.

RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2008): Měkké faktory regionálního rozvoje. Ostrava: Repronis, 186 s.

Kapitoly v monografiích

RUMPEL, P., SLACH, O. (2014): Shrinking cities in central Europe. In: Herrschel, T., Dostál, P., Raška, P., Koutský, J. (eds): *Centred on Central Europe: regional research in the context of transitions*. (v tisku)

GROSSMANN, K., HAASE, A., ARNDT, T., CORTESE, C., RINK, RUMPEL, P., SLACH, O., TICHÁ, I., VIOLANTE, A. (2014): Sozialräumliche Segregationsmuster in schrumpfenden Städten: Urbane Ungleichheiten Neue Entwicklungen zwischen Zentrum und Peripherie. In: Berger, P. A. et al. (eds.) Wiesbaden: Springer Fachmedien Wiesbaden, s. 89–115.

GROSSMANN, K., HAASE, T. ARNDT, C. CORTESE, P. RUMPEL, D. RINK, O. SLACH, I. TICHÁ, VIOLANTE, A. (2013): How Urban shrinkage impacts on patterns of socio-spatial segregation: The cases of Leipzig, Ostrava, and Genoa. In: Yeakey, C. C.,

Sanders, V., Wells, A., (eds.): *Urban Ills: Post Recession Complexities to Urban Living in Global Contexts*, New York, London: Lexington Books, s. 241–268.

RUMPEL, P., SLACH, O., BORUTA, T. (2012): Governance smršťujících se měst v Evropském kontextu In: KOUTSKÝ, J., RAŠKA, P. (eds.): *Výzkum regionálního rozvoje – vybrané přístupy a témata*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, s. 63–74.

SLACH, O., RUMPEL, P., BORUTA, T. (2011): Transferable Impulses of IBA Emscher Park – Czech Perspective. In: Reicher, Ch., Niemann, L., Uttke, A. (eds.): *Internationale Bauausstellung Emscher Park: Impulse lokal, regional, national, international*. Essen: Klartext Verlag, s. 210–220.

RUMPEL, P., SLACH, O., BEDNÁŘ, P., KOUTSKÝ, J. (2010): Re-imageing of industrial cities in the Czech Republic: chosen drivers of the change. In: P. Benneworth et al. (eds.) *The Regeneration of Image in Old Industrial Regions: Agents of Change and Changing Agents*, Göttingen: Cuvillier Verlag, pp.89–114.

RUMPEL, P., SLACH, O. (2010): A Bright Future The Dark Hard Coal Region of Ostrava-Karviná. In: *Post-mining landscapes*, Berlin: JOVIS Verlag, s. 96–103.

Metodiky

KOUTSKÝ, J.; RUMPEL, P.; SLACH, O.; OLŠOVÁ, P.; HLAVÁČEK, P.; TOUŠEK, V.; NOVÁK, V. (2012): *Profilace měkkých faktorů regionálního rozvoje jako nástroje posilování regionální odolnosti a adaptability* (identifikační kód: 10-ÚÚR-174-2012/01-WD-61-07-1).

RUMPEL, P., SLACH, O., BORUTA, T. (2012): *Metodika Regionální marketing v rozvoji rurálních periferních regionů* (identifikační kód: 08-ÚÚR-123-2012/01-WD-35-07-1).